

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

**ՎԱՆԱԶՈՐԻ ՀՈՎՀ.ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ**

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

**ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ
ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ
ԵՎ
ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ**

**031300 «ԱՆԳԼԵՐԵՆ ԼԵԶՈՒ և ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐՈՎ
սովորող ուսանողների համար**

Վանաձոր

2013թ.

Բովանդակություն

ՄԱՍ I. ԿՐԵՂԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

I. Կրեղիտային համակարգի հիմնադրույթներ.....4

II. Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և մագիստրոսական ծրագրի աշխատանքային ծավալը.....5

III. Մագիստրոսի կրթական ծրագիրը և ավարտական պահանջները 7

IV. Կրթական ծրագրի ուսումնական հատված

Պարտադիր դասընթացներ.....8

4.1. Ընդհանուր դասընթացներ.....8

4.2. Մասնագիտական պարտադիր դասընթացներ.....9

4.2.1. Կամընտրական դասընթացներ.....10

4.2.2. Մանկավարժական դասընթացներ.....13

4.3. Մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկա..... 13

4.4. Ավարտական պահանջներ.....14

4.4.1. Ընդհանուր ավարտական պահանջներ.....14

4.4.2. Մասնագիտական ավարտական պահանջներ.....14

5. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգ

5.1. Համակարգի հիմնադրույթներ.....14

5.2. Գնահատման մեթոդաբանություն.....15

5.3. Կիրարկման ընթացակարգ.....19

5.4. Գնահատման սանդղակ և նշագրում.....20

6. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիր.....21

7. Ուսման առաջադիմություն.....22

8.Դասընթացի վերահանձնում և կրկնում..... 23

9.Ծրագրի եզրափակիչ ատեստավորում..... 24

10. Կրեղիտների փոխանցում..... 25

11. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի պարտականությունները..... 26

12. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները..... 27

13. ՎՊՄԻ մագիստրատուրայի ուսումնական օրացույց..... 27

ՄԱՍ II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

Տեղեկարքի նպատակը..... 28

031300 «Օտար լեզու (անգլերեն) և գրականություն» մասնագիտության մագիստրոսական ծրագրի տեղեկահիրք

I. Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացների (ԸՄԴ) կրթամաս (14 կրեղիտ)..... 29

II. Մասնագիտական պարտադիր դասընթացների կրթամաս (ՊԴ).....35

III. Կամընտրական դասընթացների կրթամաս.....46

IV. Մանկավարժական առարկաների կրթամաս 57

V. Այլ բաղադրիչներ..... 60

ՆԱԽԱԲԱՆ

Միքելի՛ ուսանողներ

Ինչպես հայտնի է, Հայաստանի բարձրագույն ուսումնական հաստատությունները (այդ թվում նաև ՎՊՄԻ-ն) ներգրավվել են Բոլոնյան գործընթացի մեջ, որը նպատակ ունի ստեղծելու Եվրոպական միասնական բարձրագույն կրթական տարածք: Այս գործընթացի շրջանակներում ՎՊՄԻ-ն արդեն երկու տարի լայնածավալ բարեփոխումներ է սկսել իր կրթական համակարում: Բուհում իրականացվող բարեփոխումները միտված են ուսուցման արդյունավետ կազմակերպմանը, կրթության որակի բարձրացմանը, վերջինիս համապատասխանեցմանը եվրոպական կրթական չափանիշներին: Անցումը կրեդիտային համակարգին ուսումնական գործընթացը և նրա արդյունքները դարձնում է ավելի արդյունավետ, շարժուն, մատչելի ու ընթեռնելի, ինչը մոտ ապագայում հնարավորություն կտա ձեզ ուսումը շարունակելու եվրոպական բուհերում և մուտք գործելու գլոբալ աշխատաշուկա:

Անցում է կատարվել ուսանողակենտրոն ուսուցման, որը լավագույնս արտահայտում է ուսանողության շահերը: Շարունակաբար կատարելագործվում են կրթական ծրագրերն ու ուսումնական պլանները և ուսանողին հնարավորություն է ընձեռվում անձամբ մասնակցելու իր ուսումնական պլանների կազմման գործընթացին և ինքնուրույն կազմակերպելու իր ուսման հետագիծը՝ այսպիսով դառնալով ուսման որոշման արդյունքը ձևավորող ակտիվ մասնակից: Բուհում իրականացվող ուսուցման երկաստիճան համակարգը (բակալավրիատ, մախատրատուրա) հիմնավորված կերպով թեթևացրել է ուսանողի լսարանային ծանրաբեռնվածությունը՝ մեծ տեղ հատկացնելով ուսանողի ինքնուրույն ու ստեղծարժ աշխատանքին: Մասնագիտական պարտադիր առարկաներին զուգընթաց՝ ուսանողը հնարավորություն ունի, ըստ նախասիրությունների, ընտրելու այլ առարկաներ:

Բարեփոխումների այս շղթան շարունակական բնույթ է կրելու, և տարեցտարի մեր ուսանողության համար ստեղծվելու են ուսումնական գործընթացի առավել շահավետ պայմաններ և ընտրության ավելի լայն հնարավորություններ:

Սույն ուղեցույցը կօգնի ձեզ պատկերացում կազմելու կրեդիտային համակարգի հիմնադրույթների և ուսումնական գործընթացի կազմակերպման վերաբերյալ, ծանոթանալու գիտելիքների ստուգման ու գնահատման համակարգին, ձեզ առաջարկվող կրթական ծրագրերին, դրանց կառուցվածքին ու բովանդակությանը, աշխատածավալներին ու ծրագրի բաղկացուցիչ դասընթացներին և դրանցով պայմանավորված կրթական արդյունքներին:

Մաղթում եմ արդյունավետ ուսումնառություն և ամենայն բարիք:

Ռեկտոր՝

Գ. Խաչատրյան

I. Կրեղիտային համակարգի հիմնադրույթները

Կրեղիտային համակարգը ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, սկադեմիական կրեղիտների միջոցով ուսումնառության արդյունքների հաշվառման (արժևորման), կուտակման և փոխանցման համակարգ է, որտեղ համապատասխան որակավորումը շնորհվում է կրթական ծրագրով սահմանված կրեղիտների անհրաժեշտ քանակի և բովանդակության ձեռքբերումից հետո:

Կրեղիտների փոխանցման և կուտակման ECTS համակարգը միասնական համաեվրոպական կրեղիտային համակարգ է, որտեղ ուսանողի լրիվ ուսումնական ծանրաբեռնվածությունը մեկ ուսումնական տարում գնահատվում է 60 ECTS կրեղիտ: Այն նախատեսված է Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում ուսանողների ձեռքբերած կրթական արդյունքների չափման, պաշտոնական ճանաչման և բուհից բուհ փոխանցումը դյուրացնելու համար:

ECTS համակարգի կարևորագույն հատկանիշներն են.

- կիսամյակը, ուսումնական տարին կամ ուսումնառության լրիվ ծրագիրը հաջողությամբ ավարտելու համար ուսանողը պետք է վաստակի կրթական ծրագրով սահմանված կրեղիտների անհրաժեշտ քանակը,
- կրեղիտներ հատկացվում են կրթական ծրագրի՝ գնահատման ենթակա բոլոր բաղկացուցիչներին՝ դասընթացներին, կրթական մոդուլներին, պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքներին և այլն,
- կրթական ծրագիրը և դրա առանձին բաղկացուցիչները բնութագրող բոլոր պայմանները՝ ծրագրի նպատակը և ավարտական պահանջները, դասընթացների համառոտագրերը, նախապայմանները և հատկացված կրեղիտները, դասավանդման և գնահատման մեթոդները և տեղեկատվական այլ նյութեր հրապարակվում են վաղօրոք (տպագրվում և/կամ տեղադրվում են ՎՊՄԻ կայքէջում):

Ակադեմիական կրեղիտը դասընթացը (կրթական մոդուլը) ավարտելու և դրա էլքային արդյունքները ձեռք բերելու համար ուսանողից պահանջվող ժամաքանակով արտահայտված ուսումնա-կան բեռնվա-ծքի չափման համընդունելի պայմանական միավոր է, որը տրվում է ուսանողին նախանշված կրթական արդյունքների դրական գնահատումից հետո:

Ակադեմիական ECTS կրեղիտի կարևորագույն հատկանիշներն են.

- ECTS կրեղիտով սահմանվող ուսումնական բեռնվածքը ներառում է ուսանողի լսարանային և արտալսարանային (նաև ինքնուրույն իրականացվող) բոլոր տեսակի ուսումնական աշխատանքները, այդ թվում՝ մասնակցությունը պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքների կատարումը, քննություններին նախապատրաստվելը և դրանց հանձնելը, անհատական հետազոտությունը և այլն,

- Լսարանային բեռնվածություն- ուսումնական աշխատաժամանակի բաղադրիչ, որն ընդգրկում է ուսումնառության կազմակերպման լսարանային ձևերի բոլոր տեսակները՝ դասախոսություններ, գործնական, սեմինար և լաբորատոր պարապմունքներ:
- Արտալսարանային բեռնվածություն - ուսանողի կողմից ինքնուրույն կամ դասախոսի հսկողությամբ կատարվող աշխատանքի համար հատկացվող ժամանակ՝ հանձնարարված գրականությունն ուսումնասիրելու և մշակելու, գործնական, սեմինար և լաբորատոր աշխատանքներին, ընթացիկ և կիսամյակային քննություններին նախապատրաստվելու, կուրսային, դիպլոմային աշխատանքները կատարելու համար:
- կրեդիտը չափում է ուսանողի ուսումնական բեռնվածքը և նրա ուսումնական աշխատանքի (ուսումնառության) ծավալը,
- կրեդիտը ուսանողին հատկացվում է միայն կրթական մոդուլով նախանշված էլքային կրթական արդյունքի գնահատման շեմային չափանիշները բավարարելուց հետո: Ուսանողը վաստակում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտների ողջ քանակը՝ քննական արդյունքների (գնահատականների կամ թվանշանների) հետ միասին,
- կրեդիտը չի փոխարինում թվանշաններով գնահատմանը, իսկ ուսանողի վաստակած կրեդիտների քանակը չի որոշվում նրա ստացած թվանշաններով,
- կրեդիտը չի չափում ուսանողի ստացած գիտելիքի որակը, այն չափվում է գնահատականով: Կրեդիտային և գնահատման համակարգերի միջև փոխադարձ ներգործություն չկա:

II. Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և մագիստրոսական ծրագրի աշխատանքային ծավալը

1. ՎՊՄԻ-ում մագիստրոսի կրթական աստիճանում առկա ուսուցմամբ ուսանողի ուսումնական կիսամյակի բեռնվածությունը սահմանվում է 30 կրեդիտային միավոր, ուսումնական տարվա բեռնվածությունը՝ 60 կրեդիտային միավոր (տարեկան ուսումնական բեռնվածությունը՝ 1800 ակադեմիական ժամ):
2. 1 ECTS կրեդիտը համարժեք է ուսանողի 30 ժամ լրիվ (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն) ուսումնական բեռնվածությանը:
3. Ուսանողի շաբաթական ուսումնական լրիվ բեռնվածությունը գնահատվում է 1,5 կրեդիտային միավորով, ինչը կազմում է 45 ակադեմիական ժամ(40 բույե տևողությամբ պարապմունքների դեպքում՝ 51 ակադեմիական ժամ):
4. Ուսումնական գործընթացը կազմակերպվում է 2 կիսամյակով (աշնանային և գարնանային):
5. 1-ին և 2-րդ ուսումնական կիսամյակների տևողությունը կազմում է 20 շաբաթ, որից. տեսական ուսուցում՝ 17 շաբաթ, քննաշրջան՝ 3 շաբաթ: Ուսումնառության 3-րդ կիսամյակի տևողությունը 20 շաբաթ է, որոնցից 13 շաբաթ՝ տեսական ուսուցում, 4 շաբաթ՝ մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկա, 3 շաբաթ՝ քննաշրջան:

4-րդ կիսամյակի տևողությունը 19 շաբաթ է (8 շաբաթ՝ տեսական ուսուցում, 2 շաբաթ՝ գիտահետազոտական պրակտիկա, 1 շաբաթ՝ քննաշրջան, 8 շաբաթ՝ մագիստրոսական թեզի նախապատրաստում և պաշտպանություն):

6. Մագիստրոսի կրթական ծրագրում ուսանողի շաբաթական լսարանային բեռնվածությունը կազմում է 15-22 ժամ:

7. Մագիստրատուրայի համակարգում ընդգրկված ուսանողը կիսամյակում պետք է ունենա 30 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն (10% թույլատրելի շեղումով), իսկ մեկ ուսումնական տարում՝ 60 կրեդիտ:

8. Մագիստրոսական կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատածավալը կազմում է 120 կրեդիտային միավոր:

9. Ուսման բարձր առաջադիմություն ունեցող ուսանողը որոշ դեպքերում սահմանված կարգով կարող է ստանձնել լրացուցիչ բեռնվածություն:

10. Դասընթացները և կրթական մոդուլները

10.1. Ուսումնական ծրագրում (պլանում) ներառված դասընթացները կամ կրթական մոդուլները ներկայացվում են հատկացված կրեդիտների նշումով:

10.2. Մեծածավալ դասընթացները բաժանվում են մեկ կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների:

10.3. Դասընթացները (կրթական մոդուլները) իրենց յուրացման բնույթով բաժանվում են երկու հիմնական խմբերի՝

ա) պարտադիր դասընթացներ - բարձրագույն կրթության կրթական չափորոշիչներով սահմանված կրթական ծրագրի հիմնական դասընթացներ (կրթական մոդուլներ), որոնք յուրացվում են պարտադիր և խիստ որոշակի հերթականությամբ՝ համաձայն տվյալ ուղղության մասնագետների պատրաստմանը ներկայացվող պահանջներին:

բ) կամընտրական դասընթացներ, որոնք լրացնում են հիմնական կրթական ծրագիրը՝ մագիստրանտների մասնագիտական գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները տվյալ մասնագիտացման կոնկրետ ոլորտում խորացնելու, շարունակական կրթության և տվյալ մասնագիտությամբ բարձրագույն մասնագիտական կրթության երրորդ աստիճանին նախապատրաստելու նպատակով:

Կամընտրական դասընթացների քանակը չպետք է լինի երեքից պակաս:

Դասընթացների ցանկն առաջարկում են համապատասխան ամբիոնները:

Այն հաստատվում է գիտխորհրդի կողմից՝ ֆակուլտետի գիտամեթոդական խորհրդի (ամբիոնի) ներկայացմամբ:

Կամընտրական դասընթացների անցկացման հաջորդականությունը կարող է լինել ինչպես ամրագրված, այնպես էլ ազատ:

III. Մագիստրոսի կրթական ծրագիրը և ավարտական պահանջները

3.1. Մագիստրոսի կրթական ծրագիրը բաղկացած է երկու հիմնական հատվածներից՝ ուսումնական ծրագրից և գիտահետազոտական աշխատանքից: Ուսումնական ծրագիրը բաղկացած է հետևյալ հիմնական կրթամասերից՝

- Ընդհանուր դասընթացներ,
- Մասնագիտական պարտադիր դասընթացներ,
- Կամընտրական դասընթացներ,
- Մանկավարժական առարկաներ,
- Մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկա:

Կրթական ծրագրի գիտահետազոտական կրթամասը բաղկացած է հետևյալ բաժիններից.

- Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի սեմինար,
- Գիտահետազոտական պրակտիկա,
- Գիտահետազոտական աշխատանք մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով,
- Մագիստրոսի թեզի ձևակերպում և պաշտպանություն:

Ծրագրում ընդգրկված յուրաքանչյուր դասընթացն ունի իր դասիչը: Ծրագրում նշվում է նաև դասընթացների յուրաքանչյուր խմբին, ինչպես նաև յուրաքանչյուր մոդուլին հատկացված կրեդիտային միավորը, ինչպես նաև առարկայի դասավանդման կիսամյակը և նախապայմանները:

Ուսումնական ծրագրի ընդհանուր կառուցվածքը հետևյալն է.

h/h	Կրթական ծրագրի բաղադրամասը	Կրեդիտներ	Դասընթացների քանակը
1	Ընդհանուր դասընթացներ	14	
	-պարտադիր	14	4
	- լրացական դասընթաց օտար լեզվից		1
2	Մասնագիտական պարտադիր դասընթացներ	48	12
3	Կամընտրական դասընթացներ	12	4
		6	2
4	Մանկավարժական առարկաներ	8	2
5	Մանկավարժական պրակտիկա	6	
6	Գիտահետազոտական աշխատանք	32	
6.1	Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի գիտական սեմինար	8	
6.2	Գիտահետազոտական աշխատանք մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով	9	
6.3	Գիտահետազոտական պրակտիկա	3	
6.4	Մագիստրոսի թեզի ձևակերպում և պաշտպանություն	12	

IV. Կրթական ծրագրի ուսումնական հատված

Պարտադիր դասընթացներ

4.1. Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ

Տվյալ ենթաբաժնի դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլ-դասընթացները.

Առարկայի կոդը	Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ընդհանուր ժամաքանակ	Լսարանային ժամ (դ/ս/գ/լ) ¹	Ինքնուրույն աշխատանքի ժամաքանակ	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
ԻՏՄՄ/մ-0673	Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները մասնագիտական ոլորտում	3	90	40 (14/ 0/26/ 0)	50	3	ստուգարք
S/մ-0563	Կրթական հաստատությունների կառավարում և շուկայագիտություն	4	120	40 (26/ 0/14/ 0)	80	1	քննություն
	Կրթական հաստատության կառավարման իրավական հիմունքները	4	120	40 (26/ 0/14/ 0)	80	3	քննություն
	Մասնագիտության արդի հիմնախնդիրները ¹	3	90	30(20/0/10/0)	60	3	քննություն

¹դ-դասախոսություն, ս-սեմինար, գ-գործնական պարապմունք, լ-լաբորատոր աշխատանք

4.2. Մասնագիտական պարտադիր դասընթացներ

«Անգլերեն լեզու և գրականություն» մագիստրոսական ծրագրի մասնագիտական պարտադիր դասընթացների կրթամասի փաթեթը ներառում է կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլ-դասընթացները.

Առարկայի կոդը	Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Լսարանային ժամ (դ/ս/գ/լ)	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Օլ/մ-0135	Տեսական քերականության արդի հարցեր	5	54(32/0/22/0)	2	քննություն
Օլ/մ-	Գրավոր և բանավոր խոսք	4	42(26/0/16/0)	2	քննություն

0137					
Օլ/մ-0137	Գրավոր և բանավոր խոսք	6	72(48/0/24/0)	1	քննություն
Օլ/մ-0136	Ամերիկագիտություն	4	38(30/0/8/0)	3	քննություն
Օլ/մ-0143	Թարգմանության տեսություն	4	40(28/0/12/0)	3	քննություն
	Ընդհանուր լեզվաբանություն	5	50(36/0/14/0)	4	քննություն
Օլ/մ-0145	Տեքստի բանասիրական վերլուծություն	5	56(30/0/26/0)	2	քննություն
	Արդի արտասահմանյան գրականության զարգացման միտումները	5	56(30/0/26/0)	2	քննություն
	19-20 դարերի անգլո-ամերիկյան պոեզիա	5	56(30/0/26/0)	3	քննություն
	Արտասահմանյան գրականության տեսություն	5	48(38/0/10/0)	1	քննություն

4.2.1. Կամրնրտական դասընթացներ

Պարտադիր մասնագիտական դասընթացների կրթամասի կամրնրտական դասընթացների ցանկը ներառում է կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլներ*.

Առարկայի կոդը	Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ընդհանուր ժամաքանակ	Լսարանային ժամ(դ/ս/գ/լ) ¹	Ինքնուրույն աշխատանքի ժամաքանակ	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Օլ/մ-0138	Երկրորդ օտար լեզու (Գերմանիայի երկրագիտություն և լեզվի մշակույթ)	3	90	30(20/0/10/0)	60	1	քննություն
Օլ/մ-0138	Երկրորդ օտար լեզու (Ֆրանսիայի երկրագիտություն և լեզվի մշակույթ)	3	90	30(20/0/10/0)	60	2	քննություն
	Անտիոտոպիան 20-րդ դարի առաջին կեսի անգլիական գրականության մեջ						
	Դարձվածաբանական արտահայտությունների ծագումն ու	3	90	30(20/0/10/0)	60	3	քննություն

	<i>ստուգարանությունը</i>						
	<i>Մամուլի լեզուն</i>						
	<i>Անգլիալեզու գրականությունը հայերեն թարգմանություններում</i>	<i>3</i>	<i>90</i>	<i>30(20/0/10/0)</i>	<i>60</i>	<i>4</i>	<i>քննություն</i>
	<i>Գրականությունը համացանցում</i>						
	<i>Անգլիագիր հայ գրողներ</i>						

*նշված առարկաներից ընտրվում է մեկ առարկա:

4.3. Մանկավարժական առարկաներ

Մագիստրոսի կրթական ծրագրով նախատեսված մանկավարժական դասընթացների կրթամասը պայմանավորված է շրջանավարտի «Մանկավարժության մագիստրոս» որակավորումով և բաղկացած է մանկավարժական առարկաների փաթեթից ու «Մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկա» բաղադրիչից:

Մանկավարժական առարկաների կրթամասը ներառում է հետևյալ մոդուլ-դասընթացները.

Առարկայի կոդը	Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ընդհանուր ժամաքանակ	Լսարանային ժամ(դ/ա/գ/լ) ¹	Ինքնուրույն աշխատանքի ժամաքանակ	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
<i>Մ/մ-0287</i>	<i>Բարձրագույն դպրոցի մանկավարժություն և հոգեբանություն</i>	<i>4</i>	<i>120</i>	<i>40(26/014/0)</i>	<i>80</i>	<i>1</i>	<i>քննություն</i>
<i>Օլ/մ-0142</i>	<i>Բարձրագույն դպրոցի դասավանդման մեթոդիկա</i>	<i>4</i>	<i>120</i>	<i>40(26/014/0)</i>	<i>80</i>	<i>2</i>	<i>քննություն</i>

4.2.3. Մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկա

Ոչ դասընթացային կրթական մոդուլ՝ ամրագրված կրեդիտային միավորներով.

Մոդուլ	Կրեդիտ	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
<i>Մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկա</i>	6	3	<i>քննություն</i>

4.3. Գիտահետազոտական աշխատանք

Մագիստրոսական կրթական ծրագրի գիտահետազոտական հատվածն ընդգրկում է ամրագրված կրեդիտային միավորներով հետևյալ ոչ դասընթացային կրթական մոդուլները.

Մոդուլ	Կրեդիտ	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
<i>4.3.1. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի գիտական սեմինար</i>	8	1,2,3,4	<i>ստուգարք</i>
<i>1.1. Ռեֆերատ</i>		1	<i>ստուգարք</i>
<i>1.2. Կուրսային աշխատանք</i>		2	<i>Դիֆերենցված ստուգարք</i>
<i>1.3. Գիտական զեկուցում</i>		3	<i>ստուգարք</i>
<i>1.4. Պրեզենտացիա՝ մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով</i>		4	<i>ստուգարք</i>
<i>4.3.2. Գիտահետազոտական աշխատանք՝ մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով</i>	9	2,3,4	<i>ստուգարք</i>
<i>4.3.3. Գիտահետազոտական պրակտիկա</i>	3	4	<i>ստուգարք</i>
<i>4.3.4. Մագիստրոսի թեզի ձևակերպում և պաշտպանություն</i>	12	4	<i>Պաշտպանություն՝ գնահատականով</i>

4.4. Ավարտական պահանջներ

4.4.1. Ընդհանուր ավարտական պահանջներ

1. Մագիստրոսի որակավորման աստիճան ստանալու համար ՎՊՄԻ մագիստրատուրայի ուսանողը պետք է հաջողությամբ յուրացնի 120 կրեդիտին համապատասխանող կրթական ծրագրի բոլոր բաղադրիչները, ընդ որում հաշվարկված միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) պետք է կազմի առնվազն 58՝ ներառյալ մագիստրոսական թեզի ձևակերպումը և պաշտպանությունը:

«» մասնագիտությամբ մագիստրատուրայի ուսանողները պարտավոր են կուտակել.

- 14 կրեդիտ ընդհանուր դասընթացների կրթամասից,
- 4 կրեդիտ «Մանկավարժական առարկաներ» կրթամասից,
- 6 կրեդիտ մանկավարժական (գիտամանկավարժական)պրակտիկայից:

4.4.2. Մասնագիտական ավարտական պահանջներ

Մնացած 96 կրեդիտային միավորներից 32-ը տրամադրվում է մագիստրոսական կրթական ծրագրի «Գիտահետազոտական աշխատանք» կրթամասով նախատեսած բաղադրիչներին, իսկ 64 կրեդիտների բովանդակային կազմը սահմանվում է՝ ելնելով «» մասնագիտությամբ մանկավարժության մագիստրոսի պատրաստման ծրագրի ելքային կրթական արդյունքներից և մասնագիտացման չափորոշիչներով սահմանված կարողությունների, հմտությունների և կոմպետենցիաների ձեռքբերման պայմանից, որն ապահովվում է ՄՊԴ և ՄԱ կրթամասերի (տե՛ս կետեր 4.1.2. և 4.1.3.) առաջարկվող առարկայացանկերով:

5. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգ

5.1. Համակարգի հիմնադրույթներ

ՎՊՄԻ-ում գործում է ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ , որի կիրարկման հիմնական նպատակներն են՝

ա) ուսումնական կիսամյակի ընթացքում գիտելիքների անընդհատ ստուգման և գնահատման օգնությամբ կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը և բարելավել դասահաճախումները,

բ) անհատական առաջադրանքների և ընթացիկ ստուգումների (քննությունների) օգնությամբ բարելավել դասընթացի արդյունարար գնահատման արժանահավատությունն ու օբյեկտիվությունը՝ գիտելիքների գնահատման ընթացքում հաշվի առնելով ուսումնական գործընթացի մի շարք բաղադրիչների և դրանց կարևորության աստիճանը:

Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգի բաղադրիչներն են՝

ա) ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասահաճախումների հաշվառման միջոցով,

բ) ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) հաշվառում և գնահատում,

գ) գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցության, պարապմունքների ընթացքում նրա ակտիվության, հմտությունների և կարողությունների հաշվառում և գնահատում,

դ) դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգումներ),

ե) ամբողջ դասընթացի կամ ուսումնական մոդուլի եզրափակիչ գնահատում քննաշրջանում,

զ) ստուգման արդյունքների ինտեգրում՝ դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի, անհատական առաջադրանքների, գործնական(սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի ակտիվության, հմտությունների և կարողությունների գնահատման, ընթացիկ և եզրափակիչ գնահատումների հիման վրա դասընթացի (կրթական մոդուլի) արդյունարար գնահատականի ձևավորում:

5.2. Գնահատման մեթոդաբանությունը

5.2.1. Ելնելով մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված դասընթացների (կրթական մոդուլների) աշխատածավալից, պարապմունքի ձևից, դասավանդման մեթոդներից և հաշվի առնելով դասընթացի կարևորությունը ուսանողի մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ձևավորման գործում՝ դասընթացներն ըստ գնահատման ձևի բաժանվում են 2 խմբի՝

ա) եզրափակիչ գնահատումով դասընթացներ,

բ) առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթացներ:

Եզրափակիչ գնահատումով (քննությամբ) ավարտվում են ծրագրի մասնագիտական պարտադիր դասընթացների կրթամասի բոլոր առարկաները և այն դասընթաց-մոդուլները, որոնց լսարանային ժամաքանակը կիսամյակում կազմում է առնվազն 30 ժամ (որից առնվազն 20 ժամը դասախոսություն է): Այս կրթամասերի մնացած բոլոր դասընթացներն ավարտվում են ստուգարքով: Յուրաքանչյուր կիսամյակային քննաշրջանում ներառված են եզրափակիչ գնահատումով մինչև 4 մասնագիտական դասընթաց:

5.2.2. Եզրափակիչ քննությամբ ավարտվող առարկաների համար քննաշրջանի ընթացքում նախատեսվում է 2 ընթացիկ (միջանկյալ) քննություն: Ընթացիկ քննությունները պարտադիր կերպով անցկացվում են գրավոր, իսկ եզրափակիչ քննության ձևը որոշում է դեկանը՝ ամբիոնի առաջարկությամբ:

5.2.3. Առանց եզրափակիչ գնահատման (ստուգարքով ավարտվող) դասընթացը կիսամյակի ընթացքում գնահատվում է նյութի յուրացման մակարդակը որոշող 2 (երկու) ընթացիկ ստուգումների արդյունքներով: Ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են կարճ հարցումների, փոքրածավալ գրավոր/ստուգողական աշխատանքների, անհատական առաջադրաքների (ռեֆերատ, էսսե և այլն) և նման կարգի այլ հանձնարարությունների կատարողականների ստուգման միջոցով:

Ընթացիկ ստուգման ձևն ընտրում է դասընթացը վարող ամբիոնը:

Լաբորատոր աշխատանքներն ամփոփվում են կատարողական ստուգարքով:

5.2.4. Եզրափակիչ գնահատումով դասընթացից (ուսումնական մոդուլից) ուսանողի ստացած արդյունարար (կիսամյակային) գնահատականը/միավորը (Գ_{արդ.}) ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում՝ ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝

ա) դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ Գ_{մաս.}, որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը վաստակում է 20 միավոր: Դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանը գնահատվում է հետևյալ սանդղակով.

Աղյուսակ 1.

Ուսանողի մասնակցության աստիճանի որոշման սանդղակ

Մասնակցության	Հատկացվող
---------------	-----------

աստիճանը (%)	միավորը
90-100	20
80-90	16
70-80	10
60-70	4
50-60	2
< 50	0

բ) Ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների

(անհատական առաջադրանքների) գնահատումից՝ $Q_{ինք.}$, որին հատկացվում է 10 միավոր: Ինքնուրույն աշխատանքի ձևերից են ռեֆերատը, էսսեները, քեյսերը, թեմատիկ զեկուցումները, հանձնարարված մասնագիտական գրականության մշակումները, արտալսարանային ընթերցանությունը և այլն: Եթե ինքնուրույն աշխատանքը կատարված է նշանակված ժամանակահատվածում և ուսանողը խմբի ներկայությամբ կարողանում է այն բանավոր ներկայացնել, ապա նա կարող է ստանալ ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված առավելագույն միավորը: Առանց բանավոր ներկայացման ուսանողը ստանում է նախատեսված միավորների կեսը:

գ) Գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցությունը, պարապմունքների ընթացքում նրա ակտիվությունը և հմտությունները ($Q_{սեմ.}$) գնահատվում են 20 միավորով: Գործնական (սեմինար) և լաբորատոր պարապմունքները կրթական գործընթացի կարևորագույն տարրերից են: Այդ պարապմունքների ընթացքում ուսանողի ակտիվությունը գնահատվում է դասախոսի կողմից և արձանագրվում է մատյաններում՝ յուրաքանչյուր դասաժամին հատկացված միավորներով: Նշված պարապմունքներին հատկացված առավելագույն միավորները ուսանողները կարող են ստանալ այն դեպքում, եթե պատրաստվել և ակտիվորեն մասնակցել են դրանց:

դ) Ուսուցանվող նյութի՝ ուսանողի կողմից յուրացման աստիճանի ստուգման նպատակով անցկացվող 2 ընթացիկ (միջանկյալ) դրական գնահատված քննությունների միջինի և եզրափակիչ քննության գումարային արդյունքից ($Q_{քնն.}$), որի առավելագույնը 20 միավոր է:

ե) Տվյալ դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) ուսուցման ընթացքում ուսանողի ձեռքբերած հմտությունների ($Q_{հմտ.}$) և կարողությունների ($Q_{կար.}$) գնահատումից, որոնցից յուրաքանչյուրին հատկացվում է առավելագույնը 15 միավոր: Դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) արդյունարար գնահատականը (միավորը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակված միավորների գումար՝

$$Q_{արդ.} = Q_{մաս.} + Q_{ինք.} + Q_{սեմ.} + Q_{քնն.} + Q_{հմտ.} + Q_{կար.}$$

Օրինակ, եթե ուսանողի մասնակցությունը դասընթացին գնահատվել է 16 միավոր, ինքնուրույն աշխատանքը՝ 5 միավոր, գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքները՝ 17 միավոր, դասընթացի համար նախատեսված 2 ընթացիկ

քննություններից ուսանողը վաստակել է համապատասխանաբար 8 և 12 միավորներ, եզրափակիչ քննությանը՝ ընթացիկների միջինը (10) բարձրացրել է մինչև 16 միավոր, իսկ հնտություններն ու կարողությունները գնահատվել են համապատասխանաբար 8 և 10, ապա այդ դասընթացի արդյունարար գնահատականը կլինի՝

$$Q_{արդ.} = Q_{մաս.} + Q_{ինք} + Q_{սեմ} + Q_{քնն.} + Q_{հմտ.} + Q_{կար.}$$

$$Q_{արդ.} = 16 + 5 + 17 + 16 + 8 + 10 = 72,$$

որն ըստ սույն տեղեկագրքի 4.4.1. կետում բերված աղյուսակի համապատասխանում է B- (լավ) գնահատականի:

5.2.5. Առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթացից (ուսումնական մոդուլից) ուսանողի ստացած արդյունարար (կիսամյակային) գնահատականը (միավորը) (Գ_{արդ.}) ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում՝ ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝

ա) դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ $Q_{մաս.}$, որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը կարող է վաստակել 20 միավոր: Մասնակցության աստիճանը գնահատվում է համաձայն աղյուսակ 1-ում բերված սանդղակի:

բ) ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) գնահատումից՝ $Q_{ինք.}$, որին հատկացվում է մինչև 10 միավոր:

գ) գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցության ակտիվությունից ($Q_{սեմ.}$), որը գնահատվում է առավելագույնը 20 միավորով:

դ) ուսանողի կողմից ուսուցանվող նյութի յուրացման աստիճանի ստուգման, ձեռք բերված գործնական հմտությունների ու կարողությունների գնահատման նպատակով անցկացվող 2-4 ընթացիկ ստուգումների արդյունքներից ($Q_{ընթ.}$), որոնցից յուրաքանչյուրին հատկացվում է առավելագույնը 20 միավոր:

Դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) արդյունարար գնահատականը (միավորը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

$$Q_{արդ.} = Q_{մաս.} + Q_{ինք.} + Q_{սեմ.} + Q_{ընթ.}$$

Օրինակ, եթե ուսանողի մասնակցությունը դասընթացին գնահատվել է 8 միավոր, ինքնուրույն աշխատանքները՝ 10 միավոր, գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի ակտիվությունը՝ 15 միավոր, իսկ դասընթացի համար նախատեսված 4 ընթացիկ ստուգումներից նա վաստակել է համապատասխանաբար 8, 10, 13 և 14 միավորներ, ապա այդ դասընթացի արդյունարար գնահատականը կլինի՝

$$Q_{արդ.} = 8 + 10 + 15 + 8 + 10 + 13 + 14 = 78:$$

Ուսանողը գնահատվում է S (ստուգված) (տես 4.4.1. կետի աղյուսակը):

5.2.6. Դասընթացների գնահատման վերը նկարագրված եղանակները կիրառվում են միայն մասնագիտական դասընթացների (ուսումնական մոդուլների) գնահատման համար: Մնացած բոլոր կրթամասերի բաղկացուցիչ դասընթացների գնահատումն իրականացվում է ավանդական եղանակով (ստուգարք կամ 100 միավորանոց սանդղակով գնահատվող եզրափակիչ քննություն):

5.2.7. Մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկան գնահատվում է գնահատվող ստուգարքի, իսկ գիտահետազոտական պրակտիկան՝ ստուգարքի ձևով:

5.2.8. Քննության գնահատականը հրապարակելու պահից ուսանողն իրավունք ունի այն բողոքարկելու գնահատումն իրականացրած դասախոսին կամ քննական հանձնաժողովին, իսկ վերջինիս հետ անհամաձայնության դեպքում՝ երկօրյա ժամկետում դիմելու դասընթացը վարող ամբիոնի վարիչին, այնուհետև նաև ֆակուլտետի դեկանին:

5.3. Կիրարկման ընթացակարգը

5.3.1. Ընթացիկ և եզրափակիչ ստուգումների ենթակա ուսումնական նյութի բովանդակությունը, քննությունների ձևերը, հարցաշարերը և ժամանակացույցը, ինչպես նաև գնահատման մեթոդներն ու չափանիշներն ուսանողներին տրամադրվում են նախապես (կիսամյակի առաջին 2 շաբաթվա ընթացքում):

5.3.2. Ընթացիկ և եզրափակիչ քննությունների ժամանակացույցերը կազմվում են ֆակուլտետներում և հաստատվում ուսումնագիտական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի կողմից: Քննությունների հաստատված ժամանակացույցի մեկ օրինակը հանձնվում է ուսումնամեթոդական վարչություն:

5.3.3. Ընթացիկ քննություններն անցկացվում են ուսումնառության կիսամյակի 7-8-րդ և 15-16-րդ շաբաթներում (3-րդ կիսամյակում՝ 5-րդ և 10-րդ շաբաթներում):

5.3.4. Ստուգարքով ավարտվող առարկաների ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են յուրաքանչյուր 4 շաբաթը մեկ (3-րդ կիսամյակում՝ յուրաքանչյուր 2 շաբաթը մեկ): Ընթացիկ ստուգումն անցկացվում է տվյալ առարկան դասավանդող դասախոսի կողմից՝ դասացուցակով առարկային հատկացված ժամերին (ուսանողը դասերից չի ազատվում):

5.3.5. Եզրափակիչ քննություններն անցկացվում են կիսամյակային քննաշրջաններում՝ 18-20-րդ շաբաթներում:

5.4. Գնահատման սանդղակը և նշագրումը

5.4.1. ՎՊՄԻ-ում մագիստրատուրայի ուսանողի ուսումնառության արդյունքների գնահատման համար կիրառվում է գնահատականների 100 միավորանոց սանդղակը, որը ներկայացված է ստորև.

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ 100 միավորանոց սանդղակի	Գնահատականը ըստ ECTS համակարգի
«գերազանց (5)»	96-100	A+
« գերազանց » (5)	91-95	A
« գերազանց » (5)	86-90	A-
« լավ » (4)	81-85	B+
« լավ » (4)	76-80	B
« լավ » (4)	71-75	B-

« բավարար » (3)	67-70	C+
« բավարար » (3)	62-66	C
« բավարար » (3)	58-61	C-
« անբավարար » (2) ¹	30-57	D
« Անբավարար » (2) ²	մինչև 30	F
« ստուգված »	58-100	S
« չստուգված » ¹	30-57	U
« չստուգված » ²	մինչև 30	U

¹ Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը

² Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը:

5.4.2. Ուսանողի ստուգարքային գրքույկում և դասընթացի քննական ամփոփագրում արդյուն-նարար միավորի հետ մեկտեղ փակագծերում նշվում է նաև համապատասխան գնահատականը, օրինակ՝ 87 (գերազանց):

5.4.3. Այն դասընթացներից, որոնցից ուսանողը վաստակել է 58-ից ցածր արդյունարար միավոր կամ գնահատվել է չստուգված՝ կրեդիտներ չեն տրվում: Ստուգված գնահատման դեպքում ուսանողի օգտին վարկանիշային միավորներ չեն գրանցվում, հետևապես այն չի ազդում ուսանողի միջին որակական գնահատականի վրա:

6. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիրը

6.1. Մագիստրատուրայի ուսանողի ուսումնական գործունեության արդյունքներն ու առաջադիմության ցուցանիշներն ուսման որոշակի ժամանակահատվածի կամ ողջ շրջանի ընթացքում վավերագրելու համար ՎՊՄԻ ֆակուլտետները յուրաքանչյուր ուսանողի համար, նրա ընդունման պահից սկսած, վարում են ակադեմիական տեղեկագիր, որտեղ յուրաքանչյուր քննաշրջանից հետո գրանցվում են ուսանողի ուսումնասիրած դասընթացները և կրթական մոդուլները, վաստակած կրեդիտները և ստացած արդյունարար գնահատականներն ըստ կրթական մոդուլների և կիսամյակների: Տեղեկագիրն արտացոլում է ուսանողի կատարած ուսումնական աշխատանքի ծավալը և կրթական ձեռքբերումների որակը:

6.2. Մագիստրատուրայի ուսանողի վաստակած կրեդիտները վավերագրվում և կուտակվում են նրա ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ նրա ուսումնառության ողջ ընթացքում՝ անկախ ուսումնառության ընդհատումից կամ ուսումնական ծրագրի հետագա հնարավոր փոփոխություններից:

6.3. Մագիստրատուրայի ուսանողի ուսման առաջադիմության ընդհանրացված արդյունքները ներկայացնելու համար ակադեմիական տեղեկագրում կիսամյակային արդյունքներից հետո նշվում են տվյալ կիսամյակի և միջև ուսման տվյալ ժամանակահատվածն ուսանողի առաջադիմությունն ամբողջացնող ամփոփիչ տվյալները, որոնք ներառում են հետևյալ 4 քանակական ցուցանիշները՝

Ծրագրային կրեդիտների (ՄԿ) քանակը

Գնահատման կրեդիտների (ԳԿ) քանակը

Վարկանիշային միավորները (ՎՄ)

Միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ)

6.4. Ծրագրային կրեդիտը (ԾԿ) կրթական ծրագրի ավարտական պահանջները բավարարելու նպատակով ուսանողի վաստակած կրեդիտների գումարն է:

6.5. Գնահատման կրեդիտը (ԳԿ) գումարային կրեդիտների այն մասն է, որը գնահատված է տարբերակված գնահատականներով.

ԳԿ = ΣԿրեդիտ

6.6. Վարկանիշային միավորը (ՎՄ) ուսանողի՝ յուրաքանչյուր առարկայի համար գնահատման ECTS համակարգով ստացած գնահատականների գումարն է, որը հաշվարկվում է որպես առանձին դասընթացների (մոդուլների) գնահատված կրեդիտների և դրանց արդյունաբար ECTS գնահատականների արտադրյալների գումար.

$$ՎՄ = \sum_{i=0}^k (ԳԿ_i \times ԹԳ_i)$$

որտեղ ԹԳ-ն տվյալ ուսումնական մոդուլից ստացված արդյունաբար ECTS գնահատականն է: Օրինակ, եթե 5-կրեդիտանոց դասընթացը գնահատվել է 72 (ECTS-համակարգում՝ B- լավ), ապա տվյալ դասընթացից վարկանիշային միավորը հավասար է 5 կրեդիտ $\times 72 = 360$ ՝ 500 հնարավորից:

6.7. Միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) ուսանողի՝ բոլոր առարկաների համար գնահատման ECTS համակարգով ստացած գնահատականների միջինն է, որը հաշվարկվում է վարկանիշային միավորները գնահատված կրեդիտների գումարի վրա բաժանելով (արդյունքը կլորացվում է 0,01 ճշտությամբ).

ՎՄ

ՄՈԳ =

6.8. Մագիստրատուրայի ուսանողի կիսամյակային (հաշվարկված առանձին կիսամյակի համար) և արդյունաբար (հաշվարկված ուսման տվյալ շրջանի համար) վարկանիշային միավորները և ՄՈԳ-երը հաշվառվում և գրանցվում են ակադեմիական տեղեկագրում:

7.Ուսման առաջադիմությունը

7.1. Ըստ ուսման առաջադիմության՝ ուսանողները դասակարգվում են՝ առաջադիմող, փորձաշրջանի կարգավիճակում գտնվող և հեռացման ենթակա:

7.2. Ուսանողը համարվում է առաջադիմող, եթե՝

ա) կիսամյակում ունի 30 կրեդիտ միջին ուսումնական բեռնվածության (10% թույլատրելի շեղումով),

բ) հավաքել է տվյալ կիսամյակի համար ուսումնական ծրագրով սահմանված բոլոր պարտադիր դասընթացների կրեդիտները,

գ) ապահովել է բակալավրի կրթական աստիճանում ուսանողի համար սահմանված կիսամյակային ՄՈԳ-ի նվազագույն շեմը (58 միավոր):

7.3. Ուսանողը համարվում է փորձաշրջանի կարգավիճակում, եթե չի բավարարել նախորդ կետում նշված երեք պայմաններից որևէ մեկը:

7.4. Փորձաշրջանի կարգավիճակ ունեցող ուսանողին հնարավորություն է տրվում ուղղելու թերացումներն ու բացթողումները և բարձրացնելու ուսման առաջադիմությունը ծրագրի նվազագույն պահանջներին համապատասխան:

7.5. Մագիստրոսի կրթական ծրագրի համար փորձաշրջանի տևողությունը համընկնում է ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանին:

7.6. Փորձաշրջանի կարգավիճակում գտնվող ուսանողը համարվում է հեռացման ենթակա, եթե սահմանված ժամկետում դուրս չի գալիս այդ կարգավիճակից:

7.7. Ուսանողական նպաստներ, պետական, ներբուհական և այլ տեսակի կրթաթոշակներ հատկացնելիս միևնույն կրթական ծրագրում ընդգրկված տարբեր ուսումնական բեռնվածություն ունեցող ուսանողների ակադեմիական առաջադիմությունները համեմատվում են նրանց վարկանիշային միավորների օգնությամբ:

7.8. Ուսանողի բացարձակ առաջադիմությունը չափվում է միջին որակական գնահատականով:

8. Դասընթացի վերահանձնումը և կրկնումը

8.1. Դրական գնահատված դասընթացի քննության/ստուգման կրկնում (վերահանձնում) չի թույլատրվում:

8.2. Հարգելի պատճառներով բացակայության դեպքում բաց թողնված դասաժամերը հաշվի չեն առնվում դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանը որոշելիս, եթե այն հավաստող սահմանված կարգի բժշկական տեղեկանքը ներկայացվում է հաճախումները վերսկսելուց հետո 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

8.3. Քննությանը կամ ստուգմանը չներկայանալը համարվում է հարգելի միայն 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում դեկանատում գրանցված սահմանված կարգի բժշկական տեղեկանքի կամ դիմումի առկայության դեպքում:

8.4. Հարգելի պատճառով ընթացիկ քննությանը կամ ստուգմանը չներկայացած ուսանողն այն կարող է վերահանձնել մինչև հաջորդ ընթացիկ քննությունը (ստուգումը) ընկած ժամանակահատվածում՝ նախապես այն համաձայնեցնելով դեկանատի և պարապոդ դասախոսի հետ:

8.5. Հարգելի պատճառներով եզրափակիչ քննությանը չներկայացած ուսանողը դեկանատի թույլտվությամբ քննաշրջանի ընթացքում կարող է վերահանձնել այն:

8.6. Եզրափակիչ քննությունից անբավարար (8 միավորից ցածր) գնահատական ստացած կամ անհարգելի պատճառներով դրան չմասնակցած ուսանողը ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանում կարող է վերահանձնել այն, եթե տվյալ դասընթացից նրա արդյունարար գնահատականը ցածր է բավարար գնահատականից (գտնվում է 30-57 միջակայքում):

8.7. Սահմանված ժամկետներում ընթացիկ ստուգումներն անհարգելի պատճառով չհանձնած կամ արդյունարար նվազագույն 58 միավորը չհավաքած ուսանողներն իրավունք ունեն դրանք լրացնելու և հանձնելու ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանում, սակայն չեն կարող վաստակել ավելի, քան անցողիկ 58 միավորը:

8.8. Կրեդիտների կուտակման գործառույթի շնորհիվ վերանում է տարբեր պատճառներով ուսումնառությունն ընդհատած և այն վերսկսող ուսանողի կողմից կիսամյակը ամբողջությամբ կրկնելու անհրաժեշտությունը:

9. Ծրագրի եզրափակիչ ատեստավորում

9.1. Մագիստրատուրայի ուսանողի կողմից ծրագրի ընդհանուր կրթական արդյունքներին համապատասխան կարողությունների և հմտությունների ձեռքբերումը հաստատվում է ավարտական աշխատանքի (մագիստրոսական թեզի) կատարումով ու պաշտպանությամբ:

9.2. Մագիստրոսական թեզով նախատեսված աշխատանքները կատարվում են ուսումնառության 2-4 կիսամյակներում՝ ստացված գիտելիքների և գործնական հմտությունների հիման վրա՝ բուհում սովորելու ընթացքում (4 տարի բակալավր, 2 տարի մագիստրոս):

Մագիստրոսական ատենախոսության թեմաները և ղեկավարները որոշվում են թողարկող ամբիոնի կողմից՝ ըստ մագիստրոսական ծրագրերի ուղղությունների, համաձայնեցվում մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի հետ, քննարկվում ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդում և ուսումնառության առաջին կիսամյակի վերջում առաջարկվում ուսանողներին:

Մագիստրատուրայի ուսանողը առաջին կիսամյակի վերջին գրավոր դմում է ներկայացնում համապատասխան թողարկող ամբիոնի վարիչին՝ մագիստրոսական ատենախոսության թեման և ղեկավարի հաստատման խնդրանքով:

9.3. Մագիստրոսական թեզի պաշտպանության կազմակերպման համար հատկացվում են ուսումնառության վերջին 4 շաբաթները, որոնց ընթացքում նախատեսվում է.

ա) թեզի ներկայացումը մասնագիտացնող ուսումնական կառույցի (ամբիոնի) քննարկմանը: Աշխատանքի հետ ներկայացվում է գիտական ղեկավարի կարծիքը, որը ներառում է կատարած աշխատանքի վերաբերյալ դրական եզրակացություն,

բ) թեզի նախնական քննարկում մասնագիտացնող ամբիոնում՝ աշխատանքի հեղինակի մասնակցությամբ: Էական դիտողությունների առկայության դեպքում բակալավրի աստիճան հայցողը պարտավոր է երկշաբաթյա ժամկետում լրամշակել աշխատանքը և լրացուցիչ քննարկման ներկայացնել այն: Դրական եզրակացության դեպքում մասնագիտացնող ամբիոնի կողմից աշխատանքը երաշխավորվում է պաշտպանության,

գ) մասնագիտացնող ուսումնական կառույցի (ամբիոնի) կողմից աշխատանքը գրախոսման ուղարկելու կազմակերպում,

դ) մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն պետական քննական հանձնաժողովի նիստում և մագիստրոսի աստիճանի շնորհում:

9.4. Մագիստրոսական թեզի պաշտպանությունը գնահատվում է ըստ 5.4.1. կետում ներկայացված 100-բալանոց սանդղակով:

9.5. Մագիստրոսական թեզի գնահատման ընդհանուր որակական չափանիշների համար սահմանված են գնահատման հետևյալ միավորները.

Թիվ	Չափանիշ	Հատկացվող առավելագույն միավորը
1	Ներկայացման որակը	30
2	Ձևակերպման որակը	20
3	Կատարման ինքնուրույնության աստիճանը	30
4	Արդիականությունը (նորույթը)	20
	Ընդամենը	100

10. Կրեդիտների փոխանցումը

10.1. Այլ բուհերից ՎՊՄԻ-ի մագիստրատուրայի կրթական ծրագիր փոխադրվելու դեպքում փոխանցելի են տվյալ բուհում առանձին դասընթացներից, դասընթացների խմբից, կամ ուսումնառության որոշակի շրջանից կուտակված կրեդիտները: Փոխանցումը կատարվում է ուսանողի հայտի հիման վրա՝ երկու բուհերի փոխադարձ համաձայնությամբ և ECTS կրեդիտների փոխանցման կանոնների պահպանմամբ:

10.2. Այլ ուսումնական ծրագրից ՎՊՄԻ մագիստրոսի ուսումնական ծրագիր կրեդիտների փոխանցումը հնարավոր է, եթե.

ա) փոխանցվող կրեդիտները կուտակվել են ՎՊՄԻ մագիստրոսական ծրագրի բաղադրիչներին համապատասխանող դասընթացներից և այլ կրթական մոդուլներից,

բ) կան կուտակված կրեդիտներին համապատասխանող կրթական ծրագրերի բաղադրամասերի բովանդակային ոչ էական տարբերություններ,

գ) առկա են կուտակված կրեդիտներին համապատասխանող կրթական ծրագրերի բաղադրամասերի բովանդակային տարբերություններ, սակայն վերջնական կրթական արդյունքները համարժեք են:

10.3. Այլ բուհում ՎՊՄԻ մագիստրատուրայի ուսանողի ուսումնառության որոշակի շրջանի (կիսամյակ, ուստարի) անցկացման դեպքում այդ ժամանակահատվածի ուսումնառության ծրագիրը դառնում է եռակողմ համաձայնագրի առարկա՝ ուսանողի, ՎՊՄԻ-ի և ընդունող/հյուրընկալող բուհի միջև:

10.4. Կրեդիտների փոխանցման և ուսանողների միջբուհական փոխանակման գործընթացների կազմակերպման հարցերով զբաղվում է ՎՊՄԻ-ի ուսումնամեթոդական վարչությունը:

11. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի պարտականությունները

11.1. Կրեդիտային համակարգով մագիստրատուրայում սովորող ուսանողներին ուսման գործընթացում օժանդակելու նպատակով ֆակուլտետը նշանակում է մագիստրոսական ծրագրի ղեկավար՝ մասնագիտության ուսումնական ծրագրերին քաջատեղյակ մասնագետներից:

11.2. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարը պատասխանատու է մագիստրոսի պատրաստման որակի համար:

11.3. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարը վերահսկում է մագիստրոսական ուսումնական պլանի մշակումը, մասնակցում է դրա մասնագիտական առարկայախմբի բովանդակության ձևավորմանը, վարում է ուսումնական պլանով նախատեսած մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի գիտական սեմինարը, անցկացնում է այդ սեմինարի պլանին և ծրագրին համապատասխանող ուսումնական պարապմունքներ, վերահսկում է մագիստրոսի գիտահետազոտական աշխատանքի կատարումը:

11.4. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարը իրականացնում է մագիստրոսական ծրագրի ուսումնական և գիտահետազոտական հատվածների կատարման և մագիստրատուրայի գիտական ղեկավարների գործունեության վերահսկողությունը, կազմակերպում է մագիստրոսական ատենախոսությունների թեմաների փորձաքննական գնահատում:

11.5. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարը ներկայացնում է ուսանողի շահերը Ինստիտուտի տարբեր ստորաբաժանումներում, կազմակերպում է խմբային և անհատական խորհրդատվություններ ուսանողների համար՝ ուսումնական գործընթացին վերաբերող տարբեր հարցերի շուրջ:

12. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները

12.1. Մագիստրատուրայի ուսանողը պարտավոր է.

- ծանոթանալ կրեդիտային համակարգով ուսուցման սույն կարգին և խստորեն հետևել դրա պահանջներին,
- կատարել ուսումնական դասընթացների և քննությունների համար սահմանված պահանջները,
- կանոնավոր հաճախել իր ուսումնառության ծրագրում ընդգրկված բոլոր դասընթացներին:

12.2. Ուսանողն իրավունք ունի.

- ընտրելու տվյալ մասնագիտության (մասնագիտացման) ուսուցման համար Ինստիտուտի կողմից առաջադրվող կամընտրական դասընթացներ՝ ուսումնական ծրագրի պահանջներին համապատասխան,

- միջբուհական փոխանակման և/կամ ակադեմիական շարժունության ծրագրերի շրջանակներում ուսումնառության որոշակի շրջան (կիսամյակ, ուստարի) սովորելու այլ բուհում (ներառյալ՝ օտարերկրյա),

- փոխադրվելու մեկ այլ բուհ (ներառյալ՝ օտարերկրյա)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության սահմանած կարգի,

- հիմնավորված կերպով դիմելու և ստանալու իր ակադեմիական տեղեկագիրը՝ ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար,

- մագիստրոսի աստիճանը և համապատասխան որակավորումը հաստատող պաշտոնական փաստաթղթերի (դիպլոմի) հետ միասին անվճար ստանալու համաեվրոպական նմուշի դիպլոմի ECTS հավելված (հայերեն և անգլերեն)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության համապատասխան որոշման:

13. ՎՊՄԻ մագիստրատուրայի ուսումնական օրացույցը

2013-2014 ուսումնական տարի

Աշնանային կիսամյակ

09 սեպտեմբերի 2013թ.– 27 հունվարի 2014թ.	
Ուսուցման սկիզբ	09 սեպտեմբերի
1-ին փուլի ընթացիկ քննություններ	13-24 հոկտեմբերի
2-րդ փուլի ընթացիկ քննություններ	22-26 դեկտեմբերի
Ստուգարքների հանձնում	22-26 դեկտեմբերի
Ուսուցման ավարտ	26 դեկտեմբերի
Քննաշրջան	03 հունվարի - 27 հունվարի
Ձմեռային արձակուրդներ	28 հունվարի – 07 փետրվարի

Գարնանային կիսամյակ

09 փետրվարի 2014թ. – 2 հունիսի 2014թ.	
Ուսուցման սկիզբ	09 փետրվարի
1-ին փուլի ընթացիկ քննություններ	23 մարտի- 03 ապրիլի
2-րդ փուլի ընթացիկ քննություններ	18 մայիսի – 29 մայիսի
Կուրսային աշխատանքների հանձնում	01- 05 հունիսի
Ուսուցման ավարտ	05 հունիսի
Քննաշրջան	08-29 հունիսի
Ավարտական աշխատանքների պաշտպանություն	27 ապրիլի- 30 մայիսի
Ամառային արձակուրդներ	01 հուլիսի-34 օգոստոսի

ՄԱՍ II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

1. Տեղեկագրքի նպատակը

Դասընթացների տեղեկագիրքը նախատեսված է բանասիրական ֆակուլտետում իրականացվող օտար լեզվի (անգլերեն) և գրականության մագիստրոսի կրթական ծրագրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ուսանողներին, դասախոսական ու վարչական կազմին, ինչպես նաև լայն հասարակությանը մատչելի դարձնելու համար: Տեղեկագիրքը պարունակում է ամփոփ տեղեկատվություն ինչպես առանձին մասնագիտությունների ուսումնական ծրագրերի, այնպես էլ դրանց բաղադրիչ դասընթացների և ուսումնական մոդուլների վերաբերյալ: Այն ներառում է.

- կրթական ծրագրի ընդհանուր նկարագրությունը՝ շնորհվող որակավորումը, ծրագրի նպատակները և նախանշված էլքային կրթական արդյունքները, ծրագրի բովանդակային կազմը և կրեդիտների կառուցվածքը, ավարտական պահանջները և աստեստավորման ձևերը, պրակտիկաների վերաբերյալ տեղեկատվությունը և այլն,
- առանձին դասընթացների և ուսումնական մոդուլների հակիրճ նկարագիր՝ դասընթացի անվանումը և նույնացման թվանիշը, ուսուցման կիսամյակը, դասընթացին հատկացված կրեդիտները (ներառյալ շաբաթական լսարանային ժամաքանակներն ըստ պարապմունքի ձևերի), դասընթացի խնդիրները՝ արտահայտված էլքային կրթական արդյունքներով և սպասվող մասնագիտական և/կամ փոխանցելի կարողություններով, դասընթացի հակիրճ բովանդակությունը, ուսուցման և գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները:

031300 «Օտար լեզու (անգլերեն) լեզու և գրականություն» մասնագիտության մագիստրոսական ծրագրի տեղեկագիրք

I. Ընդհանուր դասընթացների (ԸԴ) կրթամաս (14 կրեդիտ)

1.1. ԻՏՄՄ/մ-0677

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները մասնագիտական ոլորտում (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (17 ժամ դասախոսություն, 22 ժամ լաբորատոր աշխատանք),
1-ին կիսամյակ, ստուգաբք

Նպատակը

- ✓ Ուսանողներին զինել բանասիրական գիտությունների բնագավառում տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառմանը վերաբերող գիտելիքներով:
- ✓ Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների՝ ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ոլորտին վերաբերվող ընդհանուր տեսական և պրակտիկ գիտելիքները:
- ✓ Ուսանողներին տալ գաղափարներ՝ ժամանակակից ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ու ինֆորմացիոն համակարգերի, դրանց աշխատանքի սկզբունքների, ինչպես նաև մարդկային գործունեության տարբեր ոլորտներում կիրառության վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

✓ կկարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել պրակտիկ խնդիրներ լուծելիս,

✓ կկարողանա տիրապետել ինֆորմացիոն որոնողական համակարգերի կիրառության մեթոդներին:

Բովանդակությունը.

Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաները, նրանց բնույթը, զարգացման հիմնական փուլերը:

Թեմա 1. Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաներ: Հիմնական գաղափարներ ու հասկացություններ: Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների զարգացման հիմնական պատմական էտապներն ու ժամանակակից մակարդակը:

Թեմա 2. Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների զարգացման տեխնիկական, մեթոդոլոգիական ու կիրառական հիմունքները: Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաներն ու կիրառական, ինֆորմատիկական ու հաշվողական տեխնիկան:

Ինֆորմացիոն և կոմունիկացիոն տեխնոլոգիաներն ըլ նրանց կիրառության հիմնական բնագավառները

Թեմա 1. Ինֆորմացիոն որպես ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կարևորագույն բաղկացուցիչ մաս, նրա ձևավորման, կարգավորման, կազմակերպման, մշակման, հաղորդման ու պահման մեթոդներն ու եղանակները:

Թեմա 2. Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառությունը հասարակական գործունեության տարբեր բնագավառներում (գիտություն, արտադրություն, կրթություն, տրանսպորտ ու կապ, բիզնես, մարքեթինգ և այլն):

Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառությունը կրթության և մասնագիտական տարբեր ոլորտներում

Թեմա 1. Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառությունը կրթության պրոցեսի կառավարման ու կազմակերպման գործում:

Թեմա 2. Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառությունը տվյալ մասնագիտության գծով հեռաուսուցման, ծրագրավորված և էլեկտրոնային ուսուցման կազմակերպման գործում:

Թեմա 3. Ուսուցման և գիտելիքների գնահատման համակարգչային ավտոմատացված ուսուցանող համակարգեր:

Թեմա 4. Բանասիրական գիտությունների բնագավառի որոշ տվյալների ու գիտելիքների բազաների նախագծումը, մշակումն ու շահագործումը:

Թեմա 5. Ինֆորմացիոն ցանցեր և դրանցում ինֆորմացիայի կազմակերպման ու որոնման եղանակները: INTERNET միջազգային գոբալ ինֆորմացիոն ցանցն ու նրանում ինֆորմացիայի որոնման համակարգերը:

1.2. Կրթական հաստատությունների կառավարման իրավական հիմունքներ (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (26 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ գործնական), 1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը՝ տալ համապատասխան գիտելիքներ հանրակրթության բնագավառի, ժողովրդավարական կառավարման սկզբունքների, ընթացիկ գործունեության

ղեկավարման, կոլեգիալ կառավարման մարմինների կազմակերպման և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների օգտագործման վերաբերյալ: Ինչպես նաև անհրաժեշտ հմտություններ ու կարողություններ ստեղծագործական աշխատանքի խթանման, ուսանողների վերլուծական, քննադատական մտածողության, ինքնուրույն գիտելիքներ ձեռք բերելու և կիրառելու ունակությունների զարգացման համար:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը ձեռք կբերի.

գիտելիքներ՝

- ✓ Կրթական քաղաքականության ռազմավարության,
- ✓ Ուսումնական հաստատությունների կառավարման օրենսդրության,
- ✓ Ուսումնական հաստատությունների կազմակերպական-իրավական ձևերի, դրանց նմանությունների ու տարբերությունների վերաբերյալ,

Կարողություններ՝

- ✓ գործնականում կիրառելու ուսումնական գործընթացի կառավարման արդի սկզբունքները
- ✓ իրացնելու ձեռք բերած գիտելիքները հանրակրթության գործընթացի կարիքները բացահայտելու համար
- ✓ կազմակերպելու ուսումնական հաստատության գործունեության վերահսկողությունը
- ✓ իրականացնելու ուսումնական հաստատության գործունեության գնահատումը,

Հմտություններ

- ✓ Վերհանելու ու վերլուծելու հանրակրթական հաստատությունների կառավարման ժամանակակից մոտեցումները, քննարկելու բացթողումներն ու թերացումները
- ✓ Կիրառելու դասընթացի ընթացքում ստացած գիտելիքները ուսումնական հաստատության հետագա կառավարման ու ղեկավարման գործընթացում:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Ուսումնական հաստատությունների կառավարման իրավունքի աղբյուրները:

Թեմա 2. Հանրակրթության բնագավառում ՀՀ կառավարության և կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի լիազորությունները:

Թեմա 3. Հանրակրթության բնագավառում տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների իրավասությունները:

Թեմա 4. Ուսումնական հաստատությունների գործունեության վերահսկողությունը և գնահատումը:

Թեմա 5. Ուսումնական հաստատությունների կազմակերպական-իրավական ձևերը:

Թեմա 6. Ուսումնական հաստատության կառավարումը:

Թեմա 7. Պետական ուսումնական հաստատության խորհրդի լիազորությունները և դրանց դադարեցման հիմքերը:

Թեմա 8. Ուսումնական հաստատության տնօրենը և նրա իրավասությունները:

2. Տ/մ-1263

Կրթական հաստատությունների կառավարում և շուկայագիտություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (26 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ գործնական) 1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ուսուցանել ժամանակակից կրթական համակարգի կառավարման և շուկայավարման համակարգի բարելավման հիմնական առանձնահատկությունները, նպաստել կրթական հաստատությունների նկատմամբ շուկայական տնտեսության առաջադրած պայմաններին առավել ձկուն և դինամիկ հարմարվելուն, ծանոթացնել այս ոլորտում եվրոպական զարգացած երկրների փորձին:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կստանա.

Ուսուցողական և վերլուծական գիտելիքներ՝

- ✓ կառավարման, զարգացման, ռազմավարական պլանավորման և ձեռնարկչատիրական գործունեության ծրագրավորման վերաբերյալ
- ✓ կրթական հաստատությունների գործունեության վերաբերյալ զարգացման և բիզնես-պլաններ կազմելու
- ✓ կրթական հաստատությունների կառավարման և շուկայագիտության զարգացման ծրագրերը վերլուծելու, ծրագրի ուժեղ և թույլ կողմերը գնահատելու վերաբերյալ
- ✓ գործառական գիտելիքներ կրթական համակարգի կառավարման և շուկայավարման ոլորտների կառավարման վերաբերյալ,
- ✓ ժամանակակից կրթական ծառայությունների շուկայում վերլուծությունների անկացման, կրթության բնագավառում կառավարման և շուկայավարման մեթոդների կիրառման, ստացված գիտելիքները պրակտիկ կյանքում և հատկապես աշխատանքում ճիշտ օգտագործելու վերաբերյալ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բուհական կրթության որակի ապահովման համակարգը, կառավարման գնահատականը, մեխանիզմները և կառավարման մեթոդական հիմքերը

Թեմա 2. Բուհական գործունեության որակի կառավարման գործելաոճերի բովանդակության և ձևափոխությունների զարգացման դինամիկան ՀՀ-ում

Թեմա 3. Բուհական գործունեության որակի կառավարման մոդելները և նրանց հարմարեցումը ՀՀ բարձրագույն կրթական համակարգի առանձնահատկություններին

Թեմա 4. Բարձրագույն կրթության որակի ապահովման և գնահատման արտասահմանյան փորձը և դրա համեմատական վերլուծությունը ՀՀ բարձրագույն կրթական համակարգի հետ

Թեմա 5. Որակյալ կրթությունը որպես պետության սոցիալ-տնտեսական զարգացման հիմնական գործոն: Բուհի գրավչության և շուկայում մրցունակության սոցիալ-տնտեսական գնահատման հիմքերը

Թեմա 6. ՀՀ բարձրագույն մասնագիտական կրթական համակարգի իրավիճակի վերլուծությունը, գործընթացի պետական վերահսկողությունը և և գնահատման մեխանիզմները

Թեմա 7. Բուհական գործունեության որակի արտաքին և ներքին գնահատման մեխանիզմները, համակարգի վերակառուցման մոդելները և ինքնագնահատման միջոցառումները:

Թեմա 8. Կրթական հաստատությունների մարքեթինգային ռազմավարության ժամանակակից հայեցակարգերը:

Թեմա 9. Կրթական հաստատությունների մարքեթինգային կառավարման արտաքին (միկրոմիջավայր, մակրոմիջավայր) և ներքին միջավայրերը

Թեմա 10. Մարքեթինգային հետազոտությունները եւ տեղեկատվական բազաները կրթական համակարգում

Թեմա 11. Կրթական ծառայությունների շուկայի էությունը, դասակարգումը եւ մասնակիցները:

Թեմա 12. Կրթական ծառայությունների շուկայի հատվածավորումը, նպատակային շուկայի ընտրությունը և դիրքորոշումը:

Թեմա 13. Կրթական ծառայությունների ներկայացման դերը իրացման խթանման միջոցառումները մարքեթինգի համակարգում:

II. ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ԿՐԹԱՄԱՍ

2.1. Հլ/մ-0042

Ընդհանուր լեզվաբանություն (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (36 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ գործնական)

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել ընդհանուր լեզվաբանության առանցքային հայեցակարգերը՝ լեզվաբանության պատմության շրջափուլերի կազմավորման վրա էական ազդեցություն թողած լեզվաբանների ուսմունքների մեկնությամբ, համապատասխան նյութերը մատուցելիս ուսանողի ուշադրությունը հրավիրել այդ խնդրում հայ լեզվաբանների ունեցած դերի վրա: Կարևոր է գիտակցել տալ լեզվաբանության պարբերացման տարբեր փուլերի ներքին տրամաբանությունն ու փոխկապակցվածությունը, գիտությունների զարգացման գործընթացները և դրանց աղերսները: Այս ամենի նպատակն էլ լինելու է ուսանողին պրպտումների մղելը՝ ընդհուպ մինչև նրա մեջ լեզվաբանությունը կյանքի հետ կապելու հմտության

ձևավորումը: Սա էլ կօգնի ուսանողին՝ ինչ-որ առումով լեզվաբանական հոտառության ձեռքբերմանը, նույնիսկ այս գիտության մեջ հեռանկարային կանխատեսումների հասնելուն:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

✓ կստանա հիմնարար գիտելիքներ լեզվաբանության պատմության տարբեր փուլերից և ժամանակակից լեզվաբանությունից,

✓ կկարողանա կիրառել դրանք, ընկալել և իմաստավորել համընդհանուր լեզվաբանական կաղապարները, տիրապետել լեզվաբանական մեթոդաբանությանը, վերլուծել, եթե դրանք չեն դիտարկվել ուսումնասիրության ընթացքում, ունակ կլինի հասկանալու և գնահատելու լեզվաբանական հիմնախնդիրները, կկարողանա գիտելիքները գործնականում կիրառել, առաջ քաշել խնդիրներ և դրանք լուծել,

✓ իրազեկ կինելով ընդհանուր լեզվաբանության ընդհանրական կաղապարներին՝ հմտություն կցուցաբերի դրանք տարածելու և իրացնելու մասնավոր լեզվաբանական կաղապարների վրա:

Ուսանողի կարողությունների և հմտությունների հանգակետում կձևավորվեն ունակություններ, որոնք չափելի կլինեն նշվածերի ներանցվածությամբ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ներածություն:

Թեմա 2. Լեզվաբանության պատմության պարբերացումը:

Թեմա 3. Ֆ.դը Սոսյուրի համակարգային–վերլուծական լեզվաբանության շրջանը (երկչափ սկզբունք):

Թեմա 4. Վիլիելմ ֆոն Հումբոլդտի տրամախոսական միաչափությունը և լեզվաբանության կազմավորման համադրական շրջանը:

Թեմա 5. Լեզվաբանության պատմության նորագույն փուլը. բազմաչափ սկզբունք (Է. Աթայանի գերհամարադրական լեզվաբանությունը և նրա հեռանկարները):

Թեմա 6. Լեզվի գոյամակարդակների ըմբռնումը. լեզվի տրամաբանական, հոգեբանական և նյութական շերտերի հարաբերակցությունը:

Թեմա 7. Լեզվի գոյամակարդակների և ստորակարգային մակարդակների հարաբերակցությունը:

Թեմա 8. Լեզվի ստորակարգային մակարդակների վերանայման անհրաժեշտությունը՝ նորագույն լեզվաբանության լույսի ներքո:

Թեմա 9. Հիմնային, շարային և վերասացական մակարդակների և մակարդակային հասկացությունների, պատկերացումների ու միավորների հարաբերակցության խնդիրը:

Թեմա 10. Լեզվաբանական նորագույն ներգիտակարգերը և միջգիտակարգերը:

Թեմա 11. Լեզվիմաստասիրության և լեզվանշանագիտության փոխհարաբերությունը:

Թեմա 12. Լեզվաբանական մեթոդաբանություն: Մեթոդների տիպաբանությունը:

Թեմա 13. Լեզվաբանության հեռանկարները:

2.2. Օլ/մ-0135.

Տեսական քերականության արդի հարցեր (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,5 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 22 ժամ գործնական), 1-ին կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը

1. Անգլերեն լեզվի քերականության ընդհանուր կառուցվածքին զուգահեռ տալ ընդհանուր պատկերացում ժամանակակից քերականական հետազոտությունների և համապատասխանաբար լեզվական նյութի գիտաքերականական վերլուծության մեթոդի մասին, նպաստել ուսանողների մոտ ձևաբանության և շարահյուսության՝ որպես խոսքի միասնական համակարգի ամբողջական պատկերացման ձևավորմանը:
2. Զարգացնել ուսանողի գիտական մտածողությունը՝ տեսական քերականության մեթոդների կիրառությամբ:
3. Ծանոթացնել արդի անգլերեն լեզվի քերականական խնդիրներին:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ կյուրացնի անգլերեն լեզվի քերականության հիմունքները՝ լեզվի նկատմամբ գիտության ժամանակակից վիճակին համապատասխան, ինչպես նաև միմյանց հետ կապված և միմյանց լրացնող լեզվի կոգնիտիվ և հաղորդակցական ֆունկցիաները,
- ✓ կկարողանա օգտագործել տեսական քերականական գիտելիքները գործնական քերականության ուսուցման տարբեր փուլերում,
- ✓ կկարողանա օգտագործել ստացած տեսական գիտելիքները կուրսային և դիպլոմային աշխատանքները կատարելու ընթացքում:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Case Grammar.

Թեմա 2. Case Relations.

Թեմա 3. Middle Voice.

Թեմա 4. Transitivity and Causativity.

Թեմա 5. Negation.

Թեմա 6. Principles of Syntactic Modeling of the Sentence.

Թեմա 7. Deep Structures.

Թեմա 8. Topic and Comment.

Թեմա 9. Transformational Grammar.

Թեմա 10. Text as the Highest Syntactic Unit.

Թեմա 11. Cohesion in English

- Թեմա 12. Texture.
- Թեմա 13. Pragmatics.
- Թեմա 14. Meaning in Context: pragmatics
- Թեմա 15. Semantics and Grammar.
- Թեմա 16. Syntax and Semantics.
- Թեմա 17. Cognitive linguistics.
- Թեմա 18. Historical Background. Basic Concepts.

2.3. Օլ/մ-0136.

Ամերիկագիտություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (30 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար), 3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է լուսաբանել Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների տարբեր բնագավառներին վերաբերող թեմաներ, որոնք մանրամասն ներկայացնում են ամերիկյան պետության, քաղաքական կյանքի, ժողովուրդների մշակույթի բազմազանությունը, կրթության, հասարակական կյանքի, պետական կառուցվածքի ու կառավարման, գրականության և արվեստի, ազգային բազմազանության, բազմաշերտ մշակույթների, ազգային փոքրամասնությունների յուրահատկությունները:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ ձեռք կբերի բազմաբնույթ գիտելիքներ՝ ԱՄՆ-ի պատմության, աշխարհագրության, կայացման և զարգացման տարբեր փուլերի, քաղաքական կառուցվածքի, մշակույթի, ազգային բնավորության և այլ բնագավառների մասին,
- ✓ կկրարողանա ստացած գիտելիքները կիրառել գործնականում ապագա աշխատանքային գործունեությունում, ինչպես նաև միջմշակութային շփումներում:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Ամերիկայի պատմությունը(American History):

Թեմա 2. ԱՄՆ-ի ժողովրդավարական շարժման փուլերը (Democratic Movement Stages):

Թեմա 3. ԱՄՆ-ի պետական-քաղաքական կյանքը (Governmental-Political Life):

Թեմա 4. ԱՄՆ-ի գաղափարախոսությունը (The Idea of America):

Թեմա 5. Ամերիկյան ժողովրդի խառնվածքին(American Character):

Թեմա 6. Ամերիկյան երազանքը (American Dream):

Թեմա7. Անգլերենի ամերիկյան տարբերակի լեզվական առանձնահատկությունները (American English):

Թեմա 8. ԱՄՆ-ի բնիկ ժողովրդի մշակույթը և կենցաղը (Native Americans):

Թեմա 9. Գաղութատիրության պատմական նկարագիրը (Colonization):

Թեմա 10. Մարդու իրավունքների տարբեր դրսևորումները (Human Rights):

Թեմա 11. Ազգային փոքրամասնությունները (Ethnic Minorities), անգլո-ամերիկացիները (Anglo-Americans):

Թեմա 12. Երկրի բազմաբնույթ մշակույթը (Culture),

Թեմա 13. ԱՄՆ-ի կրթական համակարգը (Education in the USA):

2.4. Օլ/մ-0137

Գրավոր և բանավոր խոսք (6 կրեդիտ):

Շաբաթական 4,5 ժամ (48 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական), 1-ին կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է նպաստել ուսանողների բանավոր և գրավոր խոսքի զարգացմանը՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով ներկայումս միջազգային գիտական հաղորդակցման ոլորտում կիրառվող լեզվական առանձնահատկություններին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

✓ կկառդանա տիրապետել մենախոսության և երկխոսության հմտություններին՝ օգտագործելով պատշաճ ու հազեցած բառապաշար,

✓ կկարողանա կատարել տեքստային լուրջ վերլուծություն և արտահայտել տվյալ նյութի նկատմամբ սեփական մոտեցում, գրել ինքնուրույն շարադրություններ և ակնարկներ, վարել թեմատիկ նյութի հետ կապված փաստարկված բանավեճեր՝ անկաշկանդ օգտագործելով քերականական, տարբեր բառապաշարային և ոճագիտական ուղղվածության կառույցներ և դարձվածք-միջոցներ,

✓ հմտորեն վերլուծել ցանկացած տեքստ բնագրից և թարգմանել այն՝ պահպանելով թարգմանվող տեքստի լեզվական բոլոր նորմերը,

✓ ազատ օգտվել մասնագիտական գրականությունից, վարել զրույցներ մասնագիտական տարբեր հարցերի շուրջ, գիտական հոդվածներ գրել, օտար լեզվով դասախոսություններ կարդալ, մասնակցել միջազգային գիտաժողովների և այլն:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. *The Nature of Language.*

Թեմա 2. *Outline of a Theory of Meaning(Semantic and Pragmatic Meaning).*

Թեմա 3. *Language and Communication.*

Թեմա 4. *Linguistic and Communicative Competence.*

Թեմա 5. *Schematic Conventions. Context and Situation.*

Թեմա 6. *The Negotiation of Meaning. Systemic and Schematic Knowledge.*

Թեմա 7. Grice's Conversational Maxims.

Թեմա 8. Summarizing and Paraphrasing.

2.5. Օլ/մ-0137

Գրավոր և բանավոր խոսք (4 կրեդիտ):

Շաբաթական 2,5 ժամ (26 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ գործնական), 2-րդ կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է նպաստել ուսանողների բանավոր և գրավոր խոսքի զարգացմանը՝ հատուկ ուշադրություն դարձնելով ներկայումս միջազգային գիտական հաղորդակցման ոլորտում կիրառվող լեզվական առանձնահատկություններին:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկառդանա տիրապետել մենախոսության և երկխոսության հմտություններին՝ օգտագործելով պատշաճ ու հագեցած բառապաշար,
2. կկարողանա կատարել տեքստային լուրջ վերլուծություն և արտահայտել տվյալ նյութի նկատմամբ սեփական մտտեցում, գրել ինքնուրույն շարադրություններ և ակնարկներ, վարել թեմատիկ նյութի հետ կապված փաստարկված բանավեճեր՝ անկաշկանդ օգտագործելով քերականական, տարբեր բառապաշարային և ոճագիտական ուղղվածության կառույցներ և դարձվածք-միջոցներ,
3. հմտորեն վերլուծել ցանկացած տեքստ բնագրից և թարգմանել այն՝ պահպանելով թարգմանվող տեքստի լեզվական բոլոր նորմերը,
4. ազատ օգտվել մասնագիտական գրականությունից, վարել զրույցներ մասնագիտական տարբեր հարցերի շուրջ, գիտական հոդվածներ գրել, օտար լեզվով դասախոսություններ կարդալ, մասնակցել միջազգային գիտաժողովների և այլն:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. The three general stages of writing.

Թեմա 2. Prewriting.

Թեմա 3. Using paragraphs effectively.

Թեմա 4. Organizing paragraphs.

Թեմա 5. Cohesion and Coherence.

Թեմա 6. Describing people and places.

Թեմա 7. Describing events.

Թեմա 8. Writing expository paragraphs.

Թեմա 9. Writing persuasively.

2.6. Գ/մ-0254.

19-20-րդ դարերի անգլոամերիկյան պոեզիա (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (30 ժամ դասախոսություն, 26 ժամ սեմինար), 1-ին կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը

Դասընթացի նպատակը 19-20-րդ դդ. ամերիկյան պոեզիայի զարգացման առանձնահատկությունների և միտումների դասական և գործող հեղինակների ստեղծագործությունների ներկայացումն է, ինչպես նաև անգլո-ամերիկյան գրականության ժառանգորդության, անգլիական(չոտլանդական) հայ և համաշխարհային գրականությունների հետ փոխառնչությունների պարզաբանումը, ծանոթացումը անգլո-ամերիկյա գրականությանների մեջ եղած լավագույն նմուշներին:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է կարողանա հստակ և ամբողջական պատկերացում կազմել 19-20րդ անգլո-ամերիկյան գրականության զարգացման միտումների և առանձնահատկությունների վերաբերյալ, վերլուծել բնագիրը և ճշտել այս կամ այն գրողի(բանաստեղծի) տեղն ու դերը գրական համապատկերում և արդի գրական գործընթացում:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. «Անգլո-ամերիկյան պոեզիա» եզրույթը, դրսևորման ժամանակը, զարգացման հիմնական առանձնահատկությունները, նրանում գործող ուժերը:

Թեմա 2. Մոդեռնիզմը գրականության մեջ: Նեյլ Ռոբերտս, Հյու Ուայթմեյեր և այլք:

Թեմա 3. Մոդեռնիստական և ոչ մոդեռնիստական պոեզիա և ներկայացուցիչներ:

Թեմա 4. Պոեզիա և քաղաքականություն: Պոեզիա և պատերազմ: Մեթյու Քեմբլ և այլք:

Թեմա 5. Պոեզիա և գրականության տեսություն:

Թեմա 6. Բանաստեղծական շարժումներ(Սթիվն Ռեյգան, Ջեյքոբ Քարզ) :

Թեմա 7. Պոեզիա և նորագույն քննադատություն (Ս.Բըրթ, Ջ.Լյուին):

Թեմա 8. Լեզվի պոեզիա(Սայմըն Փերիլ):

Թեմա 9. Միջազգային և հետզադուրթային անգլիական պոեզիա:

Թեմա 10. Անգլիախոս հնդկական պոեզիա:

Թեմա 11. Անգլիախոս աֆրիկյան պոեզիա:

2.7. Գ/մ-0231

Արտասահմանյան գրականության տեսություն (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (38 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ սեմինար), 1-ին կիսամյակ, քննություն, 4 կրեդիտ:

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է խորացնել և ընդլայնել ուսանողների՝ գրականագիտության հիմունքներ առարկայից ստացած գիտելիքները՝ դրանց հիման վրա կառուցելով տեսական պատկերացումների հարուստ համակարգ: Էական են ոչ միայն գրականության տեսության ընդհանուր հարցերի խոր ուսումնասիրությունը, այլև այն մասնավոր թեմաներին առանձին անդրադարձները, որոնք առանձնակի դրսևորում են գտնում արտասահմանյան գրականության մեջ: Կարևոր է հատկապես տեսական գիտելիքները արտասահմանյան գրականությունից քաղաբերված օրինակներով հստակեցնելը՝ տվյալ գրականագիտական իրողության վերաբերյալ համակողմանի հասկացողություն ձևավորելով: Դասընթացի առաջնային նպատակներից է գեղարվեստական երկերի ինքնուրույն վերլուծության ունակության ձևավորումը:

Կրթական արդյունքները

Առարկայի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողները պետք է.

- կայուն տեսական գիտելիքներ ունենա առարկայի վերաբերյալ.
- հստակորեն զանազանի գրականագիտական իրողությունները.
- վերընթերցած կամ ընթերցած լինի հանձնարարված գրական երկերը.
- մշակումներ ունենա հանձնարարված գրականությունից.
- ելնելով վերլուծության մեթոդների իմացությունից՝ ինքնուրույն վերլուծություններ և ընդհանրացումներ կատարի.
- կարողանա կազմակերպել գրական քննարկում:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Գրականագիտությունը որպես գիտություն: Բաժիններն ու ուսումնասիրության ոլորտները: Գրականագիտությունը և մյուս գիտակարգերը: Գեղագիտության խնդրահարույց հարցերը:

Թեմա 2. Գրական-գեղարվեստական պատկերը որպես աշխարհի արտացոլման մոդել: Գեղարվեստական պատկերի բնորոշումը, հատկանիշները:

Թեմա 3. Պատկերի տեսակները: Կերպար. տիպականի խնդիրը: Պատկերը որպես նշան:

Գեղարվեստական տարածության և ժամանակի խնդիրը:

Տեքստ, ենթատեքստ, ինտերտեքստ:

Ձևի և բովանդակության հարաբերակցության խնդիրը:

Թեմա 4. Գրական սեռեր: Բնորոշումներն ու տարբերակիչ գծերը: Գրական սեռերի ծագումն ու դասակարգումը: Արիստոտելյան տարբերակումը:

Թեմա 5. Գրական ժանրեր: Ժանրերի ծագումն ու զարգացումը. ժանրերի հիերարխիա, ժանրի հիշողությունն ու նոր կյանքը:

Թեմա 6. Վեպը որպես ժանր: Ժանրի ծագումն ու զարգացման պատմությունը: Վեպի բախտինյան և այլ բնորոշումները: Վիպական ժանրի առանձնահատկությունները:

Թեմա 7. Վեպի ժանրային տարատեսակներն ու դրանց հատկանիշները: Պատմավեպի ծագումն ու հատկանիշները: Նոր ժամանակի վեպի թեմատիկան և բնորոշ գծերը:

Արտասահմանյան երկրների պոեզիայի առանձնահատկությունները /19-20-րդ դարեր, Շ. Բոդլեր, Ա. Ռեմբո, այլք/:

Թեմա 8. Հիմնական գրական ուղղություններն ու մեթոդները նոր և նորագույն ժամանակի գրականության մեջ:

Թեմա 9. Ռոմանտիզմը և ռեալիզմը որպես առաջատար ուղղություններ: Ռոմանտիզմի առաջացման պատմական նախադրյալներն ու ձևավորման շրջանը:

Թեմա 10. Գրական գործընթաց: Ընդհանուր պատկերացում գրական գործընթացի մասին: Ավանդույթ և նորարարություն:

2.8. Օլ/մ-0145

Տեքստի բանասիրական վերլուծություն (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 4 ժամ (30 ժամ դասախոսություն, 26 ժամ գործնական), 2-րդ կիսամյակ:

Նպատակը

«Տեքստի բանասիրական վերլուծություն» դասընթացի նպատակն է օգնել ուսանողներին կատարելու լեզվական տարբեր կադապարների մակերեսային և խորքային վերլուծություն, հիմնականում վերջարահյուսական մակարդակում: Քանի որ յուրաքանչյուր տեքստ ներկայացնում է ձևի և բովանդակության անքակտելի միասնություն, ապա նրա լիարժեք վերլուծությունը պետք է ընդգրկի բովանդակության և արտահայտության պլանների ուսումնասիրությունը:

Կրթական արդյունքները

Առարկայի հաջող ավարտին ուսանողը.

✓ պետք է ստանա գիտելիքներ՝ «Տեքստի բանասիրական վերլուծություն» առարկայի վերաբերյալ,

✓ հասկանա բանասիրական վերլուծության հիմնական մեխանիզմը և դրա իրականացման փուլերը:

Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա.

✓ կատարել նախադասությունների ձևաբանական, շարահյուսական և ռճաբանական վերլուծություն,

✓ տարանջատել տեքստի շարահյուսական վերլուծությունը գործաբանական վերլուծությունից,

- ✓ վեր հանել տարբեր խոսքի մասերի գործաբանական և ոճական արժեքները խոսքաշարի մակարդակում,
- ✓ կատարել կառույցների մակերեսային և խորքային վերլուծություն:

Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի.

- ✓ տեքստի բանասիրական վերլուծության այն հմտություններին և ռազմավարություններին, որոնք համապատասխանում են ժամանակակից լեզուների ընդհանուր եվրոպական համակարգի մակարդակին,
- ✓ դասընթացի ընթացքում ձեռք բերած տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություններին:

Բովանդակությունը

Թեմա 1.

The Nature of Text. The Nature of Discourse.

Թեմա 2.

Textual and Contextual Meaning. The Headline Revisited. The Context of Literary Discourse.

Թեմա 3.

The Communicative Situation in Literary Discourse. Perspectives on Meaning. The Double Meaning of Perspective.

Թեմա 4.

Perspective in Narrative Fiction. Stylistic Markers of Perspective and Positioning.

Թեմա 5.

Deixis. Given and New Information.

Թեմա 6.

Ideological Perspective. The Language of Literary Representation.

Թեմա 7.

Perspective in third-person narration. Speech and Thought Representation.

Թեմա 8.

Perspectives on Literary Interpretation. Literary Criticism.

Թեմա 9.

Interpreting a Complete Poem. Substantiation by Analysis.

Թեմա 10.

Literary Interpretation Revisited. Stylistics and Ideological Perspectives.

Թեմա 11.

Social reading and ideological positioning. Incorporation of Literary Criticism into Linguistic Criticism? Critical Discourse Analysis (CDA).

2.9. Գ/մ-0253

Արդի արտասահմանյան գրականության զարգացման միտումները (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (30 ժամ դասախոսություն, 26 ժամ գործնական), 2-րդ կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է հարստացնել «Արտասահմանյան գրականության պատմություն» առարկայի վերաբերյալ ուսանողների ունեցած գիտելիքները: Շեշտը դրվում է 20-րդ դարավերջի արտասահմանյան գրականության զարգացման միտումների վրա, որի համատեքստում դիտարկվում են թե՛ արձակի, թե՛ պոեզիայի և թե՛ դրամատուրգիայի առանձնահատկությունները: Դասընթացի կարևորագույն նպատակներից է նաև համեմատական հիմքի վրա արտասահմանյան գրականության զարգացման ընթացքն ու նկատվող միտումները բացահայտելը: Կարևորվում են բնագրերի իմացությունն ու վերլուծությունը, արտասահմանյան գրականության զարգացման ընթացիկ շրջանի վերաբերյալ ընդհանուր պատկերացում ձևավորելը:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ընթերցած կլինի հանձնարարված գեղարվեստական գրականությունը՝ արձակ, պոեզիա, դրամատիկական երկեր.
- բնագրերի իմացության հիման վրա կկարողանավերլուծության ենթարկել գրական երկերը.
- ընդհանուր պատկերացում կունենա 20-րդ դարի վերջին քառորդի և 21-րդ դարակզրի արտասահմանյան գրականության զարգացման ընթացքի և միտումների վերաբերյալ.
- կընկալի ժամանակակից գրականության առանձնահատկությունները.
- կկարողանա ինքնուրույն մեկնաբանել տրված երկերը՝ գրականագիտական եզրահանգումներ կատարելով.
- որոշակիորեն կպատկերացնի արդի արտասահմանյան գրականության տեսափիլիսոփայական հիմքերը, ժանրային հատկանիշները:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. 20-րդ դարի վերջին քառորդի սոցիալ-քաղաքական տեղաշարժերն ու դրանց դերը գրականության մեջ:

Թեմա 2. Արդի արտասահմանյան գրականության ընդհանուր բնութագիրն ու զարգացման միտումները:

Թեմա 3. Արձակի առանձնահատկությունները:

Թեմա 4. Պոեզիայի առանձնահատկությունները:

Թեմա 5. Գ. Գ. Մարկես: Կյանքն ու ստեղծագործությունը: Վերջին շրջանի գործերը:

Թեմա 6. Խ. Կորտասար: Կյանքն ու ստեղծագործությունը:

Թեմա 7. Պ. Կոելյո: Կյանքն ու ստեղծագործությունը:

Թեմա 8. Ու. Էկո: Կյանքն ու ստեղծագործությունը: «Վարդի անունը» վեպը:

Թեմա 9. Կ. Արե: Կյանքն ու ստեղծագործությունը:

Թեմա 10. Օրհան Փամուկի հայացքներն ու գրական գործերը:

Թեմա 11. Մ. Վարդաս Լյոսայի կյանքն ու ստեղծագործությունը:

Թեմա 12. Դրամատուրգիայի առանձնահատկությունները:

Թեմա 13. Հետմոդեռնիզմի գրականությունը:

III. Կամրնտրական դասընթացներ

3.1. Երկրորդ օտար լեզու (6 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ գործնական), 1-ին և 2-րդ կիսամյակներ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացը, որն ունի ընդհանուր քաղաքակրթական-մշակութային ուղղվածություն, նպատակ ունի ծանոթացնել ուսանողներին Ֆրանսիայի երկրագիտության և քաղաքակրթության տարբեր կողմերին ու ոլորտներին բակալավրիատում արդեն ձեռք բերած լեզվական գիտելիքների հիման վրա:

Դասընթացը ենթադրում է նաև թեմաները ամրապնդող լրացուցուցիչ բառապաշարի ուսումնասիրություն և քերականության ամրապնդում, ներառում է համապատասխան բնագավառներին վերաբերող տարբեր բնույթի տեքստեր, որոնց յուրացումը հնարավորություն կատարելագործել բակալավրատում ձեռք բերված գիտելիքները՝ ապահովելով լեզվախոսքային հաղորդակցման հմտությունների առավել զարգացումը ու հանձնարարված իրավիճակներով քննարկումների մասնակցելը:

Կրթական արդյունքները.

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կստանա ընդհանուր ճանաչողական գիտելիքներ Ֆրանսիայի աշխարհագրության, վարչաքաղաքական կառուցվածքի, տնտեսության, կրթական համակարգի, ֆրանսախոսության, ֆրանսերեն լեզվի զարգացման փուլերի, ֆրանսերենի և անգլերենի լեզվական առնչությունների վերաբերյալ, կծանոթանա Փարիզի պատմությունն ու նրա հուշարձաններին, ինչպես նաև ֆրանսահայ համայնքի կարգավիճակին:

1. Խորացնելով ու ձեռք բերելով նոր լեզվական գիտելիքներ, զարգացելով լեզվախոսքային ունակություններն ու հմտությունները, ուսանողը պետք է կարողանա վերարտադրել, մեկնաբանել, վերլուծել ուսումնասիրվող նյութը, ի վիճակի լինի ինքնուրույն ու քննադատական մոտեցում հանդես բերել առաջարկվող թեմաների նկատմամբ, շարադրել ու հիմնավորել սեփական տեսակետները, ունենալ պատրաստված կամ հանպատրաստից ելույթներ թեմատիկ իրավիճակներում:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ընդհանուր տեղեկություններ:

Թեմա 2. Վարչական կառուցվածքը:

Թեմա 3. Քաղաքական կառուցվածքը:

Թեմա 4. Ֆրանսերենի տեղը աշխարհում և Եվրոպայում:

Թեմա 5. Ֆրանսիայի խորհրդանիշերը:

Թեմա 6. Ֆրանսիայի տոները:

3.2. Գ/մ-0243

Գրականությունը համացանցում (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ սեմինար), 4-րդ կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ուսուցանել համացանցային գրականության առանձնահատկությունները, ներկայացնել էլեկտրոնային գրադարանները, դրանց դասակարգումները, գործառույթները, հատկանիշներն ու հնարավորությունները, դրանք ճիշտ օգտագործելու ուղիները, էլեկտրոնային գիրքը՝ որպես տպագիր գրքի երկվորյակ՝ ընդհանրությունների ու տարբերությունների զուգադրմամբ: Կարևորվում է համընդհանուր թվայնացման պատմությունը, գրականությունը ցանց փոխադրելու գործընթացի իմացությունը, ցանցագրականության առավելությունների ու թերությունների ուսուցումը: Առանցքային նպատակներից է ժամանակակից հայ հեղինակների գործերը համացանցային միջավայրում գտնելու և ընթերցելու ուղիների մեթոդաբանության ուսուցումը:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է.

- ✓ ամբողջական պատկերացում ունենա համացանցի ստեղծման, զարգացման պատմության մասին.
- ✓ իմանա տպագիր և էլեկտրոնային գրքերի ընդհանրություններն ու տարբերությունները, առավելություններն ու թերությունները.
- ✓ պատկերացնի էլեկտրոնային գրադարանի կառուցվածքն ու հնարավորությունները, վիրտուալ միջավայրում գրադարան այցելելու ուղիները.

- ✓ կարողանա գանազանել ցանցագրականությունը ցանցային գրական միջավայրից.
- ✓ կարողանա այցելել էլեկտրոնային գրադարան կամ այլ գրական կայքերում գտնել որևէ գրական երկ, հոդված, գրախոսություն և այլն, ներբեռնել, ընթերցել կամ պատճենել.
- ✓ պատկերացում ունենա հայ գրականության թվայնացման գործընթացի մասին, իմանա հարուստ գրական կայքերի հասցեները, դրանցից օգտվելու եղանակները:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Համացանցի ստեղծումն ու զարգացման ընթացքը:

Թեմա 2. Ինտերտեքստայնություն, բնորոշումն ու մեկնաբանությունը: Հիպերտեքստը համացանցում:

Թեմա 3. Տպագիր և էլեկտրոնային գրքերի ընդհանրություններն ու տարբերությունները, առավելություններն ու թերությունները:

Թեմա 4. Համացանցի և գրականության փոխազդեցության խնդիրը:

Թեմա 5. Թվայնացման գործընթացն ու ձևաչափերը: Էլեկտրոնային գրադարաններ, դասակարգումն ու առանձնահատկությունները: Աշխարհի խոշորագույն գրադարաններն ու էլեկտրոնային գրադարանները:

Թեմա 6. Ցանցագրականության առանձնահատկությունները:

Թեմա 7. Համացանցային գրական միջավայրը Հայաստանում:

Թեմա 8. Հայալեզու գրական կայքեր:

Թեմա 9. Գրական համացանցի ապագան. կանխատեսումներ:

Թեմա 10. Էլեկտրոնային և տպագիր գրքերի պայքարը:

Թեմա 11. Ցանցի առաջատար հեղինակներն ու գրական ժանրերը:

3.3. Օլ/մ-

Անգլիագիր հայ գրողներ (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ սեմինար), 4-րդ կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը

Դասընթացի նպատակը 20-րդ դարի անգլիագիր հայ գրողների գրականության զարգացման առանձնահատկությունների և միտումների ներկայացումն է, ինչպես նաև այդ նույն գրականության ժառանգորդության, համաշխարհային գրականությունների հետ փոխառնչությունների պարզաբանումը, ծանոթացումը

համաշխարհային տարբեր երկրների գրականությունների մեջ եղած լավագույն նմուշներին:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է կարողանա հստակ ու ամբողջական պատկերացում կազմել անգլիագիր հայ գրողների ստեղծած գրականության զարգացման միտումների և առանձնահատկությունների վերաբերյալ, վերլուծել բնագիրը և ճշտել այս կամ այլ գրողի տեղն ու դերը գրական համապատկերում և արդի գրական պրոցեսում:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. «Արդի ամերիկյան գրականություն» եզրույթը, դրսևորման ժամանակը, զարգացման հիմնական առանձնահատկությունները, նրանում գործող ուժերը:

Թեմա 2. Պոեզիա և արձակ: Գրականության տեսություն:

Թեմա 3. Ուիլյամ Սարոյան- արդի ամերիկյան գրականության մեջ կարոտի գրականության դասական ներկայացուցիչ:

Թեմա 4. Փիթեր Բալաքյան- արձակագիր, բանաստեղծ, կենսագիր:

Թեմա 5. Լևոն-Զավեն Սյուրմեյան- արձակագիր, թարգմանիչ:

Թեմա 6. Մարջրի Հուսեփյան-Դոբկին - վիպասան, հրապարակախոս, մանկավարժ:

Թեմա 7. Մայքլ Առլեն- հրապարակախոս, պատմվածագիր, վիպասան, դրամատուրգ և սցենարիստ:

Թեմա 8. Փիթեր Սուրյան- վիպասան, հրապարակախոս, գրաքննադատ, բանաստեղծ, թարգմանիչ:

Թեմա 9. Դավիթ Խերոյան- բանաստեղծ, հրապարակախոս:

Թեմա 10. Նշան Փարլաքյան- բանաստեղծ, խմբագիր:

3.4. Օլմ-

Մամուլի լեզուն (3կրեդիտ)

Շաբաթական երկու ժամ (20դասախոսություն, 10 գործնական) , 2-րդ կուրս 1-ին կիսամյակ

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել անգլիալեզու մամուլի լեզվաոճական ամենաակնառու առանձնահատկությունները, որոնք ընդգրկում են հնչյունաբանական, քերականական, բառագիտական, ոճական գանազան

իրողություններ, ինչպես նաև առանձնակի ուշադրության արժանացնել պարբերական մամուլի խորագրերի լեզվաոճական առանձնահատկություններին:

Դասընթացի բովանդակությունը

Թեմա 1. Անգլիալեզու մամուլի բառապաշարային առանձնահատկությունները

Թեմա 2. Անգլիալեզու մամուլի քերականական առանձնահատկությունները

Թեմա 3. Անգլիալեզու մամուլի ոճական առանձնահատկությունները

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ կստանա անգլիալեզու մամուլի վերաբերյալ բազային գիտելիքներ,
- ✓ կգիտակցի դրա լեզվական առանձնահատկությունները,
- ✓ կկարողանա ինքնուրույն լեզվաոճական քննության ենթարկել լրագրային հոդվածը կամ գովազդային տեքստը,
- ✓ կկարողանա այդ առանձնահատկությունները կիրառելով՝ կազմել լրագրային հոդված կամ հոդվածի խորագիր,
- ✓ կտիրապետի լրագրային ժանրի տեքստերի լեզվաոճական առանձնահատկություններին,
- ✓ այդ առանձնահատկությունները հաշվի առնելով՝ կկարողանա ինքնուրույն շարադրել լրագրային ժանրի տեքստեր,

կտիրապետի.

- ✓ լրագրային ժանրի լեզվաոճական առանձնահատկություններին,
- ✓ անգլիալեզու լրագրերի տեսակներին,
- ✓ լրագրային ժանրի գործաբանական արժեքն ըմբռնելու հնամտություններին:

3.5. Օլ/մ-

Անտիուտոպիան 20-րդ դարի առաջին կեսի անգլիական գրականության մեջ Շաբաթական 2 ժամ (14 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ գործնական), 3-րդ կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը

Դասընթացի ուսումնասիրության առարկան անգլիական գրականության մեջ 20-րդ դարի առաջին կեսին լայն տարածում ունեցող անտիուտոպիական ստեղծագործություններն են, իսկ հիմնական նպատակը՝ անտիուտոպիական վեպի պոետիկայի կարևոր կողմերի քննությունն ու մեկնաբանությունը, գեղարվեստական արտահայտչամիջոցների և մշակութաբանական հիմքերի պարզաբանումը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կկարողանա.

- ✓ կատարել ինքնուրույն եզրակացություններ, համեմատություններ, զուգահեռներ անցկացնի դրանց միջև
- ✓ ցուցաբերել գրականագիտության ասպեկտին համապատասխան գիտական մտածողություն
- ✓ վերլուծել և համեմատել տարբեր գրականագետների, փիլիսոփաների կողմից առաջադրված տեսակետներ:

Բովանդանդակություն

Թեմա 1. Անտիուտոպիա: Ձևավորման նախադրյալները: Ժանրային ձևավորումը:

Թեմա 2. Չուգահեռի վրա Ե.Չամյատին,Օ. Հաքսլի, Ջ.Օրուել:

Թեմա 3. Ե. Չամյատինի “Մենք”-ի ,Ջ.Օրուելի “1984”-ի, Օ.Հաքսլիի “Օ, հրաշալի նոր աշխարհ”-ի վերլուծություն:

3.6. Օլմ-

Դարձվածաբանական արտահայտությունների ծագումն ու ստուգաբանությունը
(Յկրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ գործնական պարապմունք), 3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է մագիստրատուրայի ուսանողներին զինել լրացուցիչ տեսական ու գործնական գիտելիքներով դարձվածաբանության և դարձվածների մասին, տալ պատկերացում դարձվածների ճիշտ ու տեղին օգտագործման մասին, լուսաբանել դարձվածաբանության արդի խնդիրները՝ գիտության նորագույն մոտեցումների լույսի ներքո:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

- ✓ կունենա հիմնարար մասնագիտական գիտելիքներ դարձվածաբանության, դարձվածների ծագման ու զարգացման տարբեր փուլերի վերաբերյալ
- ✓ կկարողանա համադրել տարբեր դարձվածաբանական արտահայտություններ, գնահատել նրանցում տեղի ունեցած իմաստային և կառուցվածքային

փոփոխությունները, կատարել ինքնուրույն համեմատություններ դարձվածաբանական տարբեր արտահայտությունների միջև, ուսումնասիրել նոր դարձվածները և պարզել դրանցում տեղի ունեցած բազմապիսի փոփոխությունները

- ✓ կտիրապետի դարձվածաբանական արտահայտությունները բանավոր և գրավոր խոսքում ճիշտ ու տեղին օգտագործելու, դարձվածները ճիշտ ձևով ուսուցանելու հմտություններին

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Դարձվածաբանական արտահայտությունների առանձնահատկությունները, դասակարգումը, համեմատումը այլ արտահայտությունների (ասացվածք, կլիշե, համեմատություն և այլն) հետ:

Թեմա 2. Դարձվածաբանական արտահայտություններ Աստվածաշնչից, հին հունական և հռոմեական դիցաբանությունից, Ուիլյամ Շեքսպիրի և այլ հեղինակների ստեղծագործություններից

Թեմա 3. Դարձվածաբանական արտահայտություններ, հայտնված կամ փոխառված անգլերենի ամերիկյան տարբերակից, ֆրանսերենից, գերմաներենից, իտալերենից, իսպաներենից;

Թեմա 4. Մշակութային տարբերությունները՝ արտացոլված անգլերեն և հայերեն դարձվածաբանական արտահայտություններում, իմաստային փոփոխությունները դարձվածներում, դարձվածների թարգմանությունը՝ մշակութային տեսանկյունից:

3.4. Օլ/մ-0138

Գերմանիայի երկրագիտություն և լեզվի մշակույթ (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ գործնական), 1-ին կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը.

Առարկայի գլխավոր նպատակն է ուսանողներին տալ հիմնական գիտելիք ուսումնասիրվող լեզվի երկրի (Գերմանիայի) վերաբերյալ, նրա աշխարհագրական դիրքի, լանդշաֆտի, բաղադրիչ մասերի, ռեսուրսների, պատմության, տնտեսական ու հասարակական պատմության, պետական կառուցվածքի ու կառավարման, գրականության և արվեստի, նշանավոր մարդկանց վերաբերյալ: Դասընթացը նաև նպատակ ունի հարստացնելու ուսանողների նախնական գիտելիքը ուսումնասիրվող

լեզվի երկրի մշակույթի, գրականության մասին, տալ գիտելիքներ ժողովրդի սովորույթների և ավանդույթների, հասարակական պահվածքի մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կունենա կարողություն թեմատիկ նյութի հետ կապված փաստարկված բանավեճեր վարելու,
2. օգտագործելով տարբեր բառապաշարային ուղղվածության կառույցներ և դարձվածքներ
3. կտիրապետի համապատասխան թեմատիկ բառապաշարի:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բայի անորոշ ձևի կազմությունը և գործածությունը „zu“ մասնիկով և առանց „zu“-ի:

Թեմա 2. Ստորադասական նախադասություններ: Երկրորդական նախադասությունների բնույթը, շարադասությունը և համապատասխան շաղկապների գործածությունը:

Թեմա 3. Գերմաներենի մասնիկների հիմնական խմբերը և դրանց գործածությունը:

Թեմա 4. Անորոշ դերբայի և այլ խոսքիմասերի գոյականացումը:

Աշխատանքային ծրագրում ընդգրկված են երկրագիտությանը նվիրված տեքստեր.

- I. Deutschland – von Reich zur Republik, Deutschland von heute – Die Bundesländer, landeskundliche Information, Berlin und andere Gropstädte , Die deutschsprachigen Länder, von Schweiz zwi Schweiz, neutral aber bewaffnet. Wien und die Musik.
- II. Die berühmten Menschen, die Komponisten, Maler, Dichter, Schriftsteller, Wissenschaftler.
- III. Was feiern die Deutschen und ihre Nachbarn, Die Lichter brennen: Advent, Weinachten, Silvester, Karneval, Ostern, Pfingsten ...
- IV. Schul und Lehrjahre, Bildung an der Uni.
Die Lebensbeziehungen unter den Deutschen in der Familie
  - a) Erst mal leben –Kinder später
  - b) Die Beziehungen unter den Generationen.

3.4 .Օլ/մ-0139

Ֆրանսիայի երկրագիտություն և լեզվի մշակույթ (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ գործնական), 1-ին կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը.

«Ֆրանսիայի երկրագիտություն և լեզվի մշակույթ» առարկայի դասավանդման նպատակն է կատարելագործել բակալավրատում ձեռք բերված գիտելիքները, լեզվական բոլոր հմտությունները, հարստացնելով բառապաշարը. ինչպես նաև խորացնել ուսանողների ընդհանուր ճանաչողական գիտելիքները Ֆրանսիայի, ֆրանսերենի ու ֆրանսախոսության, ֆրանսիական քաղաքակրթության, հասարակական-քաղաքական, մշակութային և գիտական կյանքի մասին վերաբերող օգտակար տեղեկատվություն ձեռք բերելը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կկարողանա.

- ✓ հասկանալ ամենատարբեր թեմաներով ծավալուն տեքստեր և ըմբռնել ենթատեքստը,
- ✓ սահուն արտահայտել մտքերը՝ առանց ակնհայտորեն բառեր կամ արտահայտություններ փնտրելու
- ✓ ինքնուրույն և քննդատական մոտեցում հանդես բերել առաջարկվող տեքստերի նկատմամբ, կարողանա վերարտադրել, մեկնաբանել, վերլուծել կարդացած/ լսած նյութը, համեմատել ազգային սովորություններն ու ավանդույթները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Étudier: comment réviser efficacement? Ils lisent beaucoup, ils lisent de tout Dictée, grammaire, lecture, rédaction... le retour aux classiques. L'ennui à l'école. Les examens approchent. Que faire?

Թեմա 2. Pour les Français, les enfants rendent la vie plus belle. Y a-t-il un lien entre les astres et la destinée? Sans télé, on est comme coupés du monde. Être gentleman sur le Titanic: oui mais...La musique adoucit les cœurs.

Թեմա 3. Les pères changent. Les jeunes et l'argent de poche. Qui fait les tâches ménagères? Les jeunes décidés à croire au grand amour.

Թեմա 4. On n'est pas tous égaux devant une nuit sans sommeil. La sieste, peut-elle vous rendre plus intelligent? Un collègue anglais propose des leçons de bonheur.

IV. ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐԻ ԿՐԹԱՄԱՍ

Մ/մ-0287.

Բարձրագույն դպրոցի մանկավարժություն և հոգեբանություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (22 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար), 1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է սովորողների կողմից մանկավարժական տեսության և պրակտիկայի տիրապետում, ստեղծագործական կարողությունների զարգացում և նոր իրավիճակներում արագ կողմնորոշվող բարձր որակավորում ունեցող մասնագետի պատրաստում:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կստանա.

1. գիտելիքներ բարձրագույն դպրոցի մանկավարժության առարկայի, խնդիրների և մեթոդների, դասախոսի ֆունկցիաների, ժամանակակից կրթական համակարգերի վերաբերյալ,
2. բարձրագույն դպրոցի մանկավարժության բնագավառի մեթոդների և նոր տեխնոլոգիաների տիրապետում՝ բուհական գործունեության տարբեր իրավիճակներում դրանք կիրառելու նպատակով:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Բարձրագույն դպրոցի մանկավարժության խնդիրները և մեթոդները: Կրթությունը ժամանակակից աշխարհում: Անընդհատ կրթության համակարգը:

Թեմա 2. Բարձրագույն դպրոցի դիդակտիկան: Բարձրագույն դպրոցի կրթության էությունը, բովանդակությունը և միջոցները:

Թեմա 3. Ուսուցման մեթոդները և կազմակերպման ձևերը բարձրագույն դպրոցում: Ուսուցման տեխնոլոգիաները:

Թեմա 4. Դասախոսը որպես մանկավարժական գործունեության կազմակերպիչ:

Թեմա 5. Ուսանողը որպես ուսումնադաստիարակչական գործողության սուբյեկտ: Ուսանողի դաստիարակության հիմունքները բարձրագույն դպրոցում:

Թեմա 6. Դաստիարակչական աշխատանքի կազմակերպման գիտական հիմունքները, համակարգը, մեթոդները բարձրագույն դպրոցում:

Թեմա 7. Կրթության համակարգը ՀՀ-ում:

4.2. Օլ/մ-

Բարձրագույն դպրոցի անգլերեն լեզվի դասավանդման մեթոդիկա (4կրեդիտ)

Շաբաթական 2.5 ժամ (32 ժամ դասախոսություն, 12 ժամ գործնական պարապմունք) 2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ավագ դպրոցի անգլերեն լեզվի դասավանդման մեթոդիկայի ընդհանուր կառուցվածքը, դասավանդման առանձնահատկությունները ավագ դպրոցում, ծանոթացնել ուսուցման նոր մեթոդների կիրառմանը: Այն պատկերացում է տալիս նորագույն տեխնոլոգիաների

ուսուցման և դասապրոցեսում կիրառման, գնահատման տեսակների, համագործակցային ուսուցումը որպես դասավանդման համակարգված ռազմավարության, դրա կազմակերպման եղանակների և տեսակների, ինտերակտիվ ուսուցման ավելի արդյունավետ ուղիների մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

✓ կկարողանա գործնականում կիրառել դասընթացի ժամանակ ուսումնասիրված դրույթները, օրենքներն ու օրինաչափությունները

✓ կկարողանա ճիշտ կազմակերպել օտար լեզվի ուսուցման և յուրացման գործընթացը

✓ կկարողանա դասընթացում ձեռք բերած մեթոդական հմտությունները կիրառել դասապրոցեսում

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բարձրագույն դպրոցում անգլերեն լեզվի ուսուցման/ուսումնառության սկզբունքները:

Թեմա 2. Բարձրագույն դպրոցում հիմնական հմտությունների ուսուցումը:

Թեմա 3. Խոսքային հմտությունների զարգացումը: Հաղորդակցական գործունեության տեսակները:

Թեմա 4. Լսարանային խոսքային կատարման տեսակները: Խոսքի տեսակները:

Թեմա 5. Հավաստի գնահատում:

Թեմա 6. Վավերական նյութի կիրառման կարևորությունը դասարանում:

Թեմա 7. Ուսումնական թղթապանակ:

Թեմա 8. Ուսումնական թղթապանակի բովանդակությունը:

Թեմա 9. Անգլերեն լեզվի ինտերակտիվ ուսուցում/ուսումնառություն: Ինտերակտիվ ուսուցման սկզբունքները:

Թեմա 10. Անգլերենի դասապրոցեսը առավել ինտերակտիվ կազմակերպելու սկզբունքները:

Թեմա 11. Համագործակցային ուսումնառությունը անգլերենի դասավանդման գործընթացում:

Թեմա 12. Համագործակցային ուսումնառության մոդել:

Թեմա 13. Համագործակցային ուսումնառության Կեյզանի կառուցվածքները:

Թեմա 14. Լեզուն որպես հաղորդակցման միջոց:

Թեմա 15. Հաղորդակցման խոսքային և ոչ խոսքային միջոցները:

Մ/մ-0287 Բարձրագույն դպրոցի մանկավարժություն և հոգեբանություն (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (22 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար), 1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է սովորողների կողմից մանկավարժական տեսության և պրակտիկայի տիրապետում, ստեղծագործական կարողությունների զարգացում և նոր իրավիճակներում արա կողմնորոշվող բարձր որակավորում ունեցող մասնագետի պատրաստում:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կստանա.

✓ գիտելիքներ բարձրագույն դպրոցի մանկավարժության առարկայի, խնդիրների և մեթոդների, դասախոսի ֆունկցիաների, ժամանակակից կրթական համակարգերի վերաբերյալ,

✓ բարձրագույն դպրոցի մանկավարժության բնագավառի մեթոդների և նոր տեխնոլոգիաների տիրապետում՝ բուհական գործունեության տարբեր իրավիճակներում դրանք կիրառելու նպատակով:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Բարձրագույն դպրոցի մանկավարժության խնդիրները և մեթոդները: Կրթությունը ժամանակակից աշխարհում: Անընդհատ կրթության համակարգը:

Թեմա 2. Բարձրագույն դպրոցի դիդակտիկան: Բարձրագույն դպրոցի կրթության էությունը, բովանդակությունը և միջոցները:

Թեմա 3. Ուսուցման մեթոդները և կազմակերպման ձևերը բարձրագույն դպրոցում: Ուսուցման տեխնոլոգիաները:

Թեմա 4. Դասախոսը որպես մանկավարժական գործունեության կազմակերպիչ:

Թեմա 5. Ուսանողը որպես ուսումնադաստիարակչական գործողության սուբյեկտ: Ուսանողի դաստիարակության հիմունքները բարձրագույն դպրոցում:

Թեմա 6. Դաստիարակչական աշխատանքի կազմակերպման գիտական հիմունքները, համակարգը, մեթոդները բարձրագույն դպրոցում:

Թեմա 7. Կրթության համակարգը ՀՀ-ում:

Օլ/մ-0142.

Բարձրագույն դպրոցի անգլերեն լեզվի դասավանդման մեթոդիկա (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,5 ժամ (26 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ գործնական պարապմունք), 2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ներկայացնել ավագ դպրոցի անգլերեն լեզվի դասավանդման մեթոդիկայի ընդհանուր կառուցվածքը, դասավանդման առանձնահատկությունները ավագ դպրոցում, ծանոթացնել ուսուցման նոր մեթոդների կիրառմանը: Այն պատկերացում է տալիս նորագույն տեխնոլոգիաների ուսուցման և դասապրոցեսում կիրառման, գնահատման տեսակների, համագործակցային ուսուցումը որպես դասավանդման համակարգված ռազմավարության, դրա կազմակերպման եղանակների և տեսակների, ինտերակտիվ ուսուցման ավելի արդյունավետ ուղիների մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կկարողանա գործնականում կիրառել դասընթացի ժամանակ ուսումնասիրված դրույթները, օրենքներն ու օրինաչափությունները,
2. կկարողանա ճիշտ կազմակերպել օտար լեզվի ուսուցման և յուրացման գործընթացը,
3. կկարողանա դասընթացում ձեռք բերած մեթոդական հմտությունները կիրառել դասապրոցեսում

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բարձրագույն դպրոցում անգլերեն լեզվի ուսուցման/ուսումնառության սկզբունքները:

Թեմա 2. Բարձրագույն դպրոցում հիմնական հմտությունների ուսուցումը:

Թեմա 3. Խոսքային հմտությունների զարգացումը: Հաղորդակցական գործունեության տեսակները:

Թեմա 4. Լսարանային խոսքային կատարման տեսակները: Խոսքի տեսակները:

Թեմա 5. Հավաստի գնահատում:

Թեմա 6. Վավերական նյութի կիրառման կարևորությունը դասարանում:

Թեմա 7. Ուսումնական թղթապանակ:

Թեմա 8. Ուսումնական թղթապանակի բովանդակությունը:

Թեմա 9. Անգլերեն լեզվի ինտերակտիվ ուսուցում/ուսումնառություն: Ինտերակտիվ ուսուցման սկզբունքները:

Թեմա 10. Անգլերենի դասապրոցեսը առավել ինտերակտիվ կազմակերպելու սկզբունքները:

Թեմա 11. Համագործակցային ուսումնառությունը անգլերենի դասավանդման գործընթացում:

Թեմա 12. Համագործակցային ուսումնառության մոդել:

Թեմա 13. Համագործակցային ուսումնառության Կեյզանի կառուցվածքները:

Թեմա 14. Լեզուն որպես հաղորդակցման միջոց:

Թեմա 15. Հաղորդակցման խոսքային և ոչ խոսքային միջոցները:

IV. Այլ բաղադրիչներ

1. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի գիտական սեմինար (8 կրեդիտ) ` 1-ին, 2-րդ, 3-րդ, 4-րդ կիսամյակ
3. Մանկավարժական (գիտամանկավարժական) պրակտիկա (6 կրեդիտ) ` 3-րդ կիսամյակ,
4. Գիտահետազոտական պրակտիկա (3 կրեդիտ) ` 4-րդ կիսամյակ
5. Գիտահետազոտական աշխատանք մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով (9 կրեդիտ) ` 2-րդ (2 կրեդիտ), 3-րդ (2 կրեդիտ), 4-րդ (5 կրեդիտ) կիսամյակներ:
6. Մագիստրոսական թեզի ձևակերպում և պաշտպանություն (12 կրեդիտ) ` 4-րդ կիսամյակ: